

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ

- มหาวิทยาลัยศิลปากร
- คณะผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ
เยอรมนี อิตาลี อังกฤษ และฟินแลนด์
- เครือข่ายภาษาอังกฤษ
“เมื่อต้องจับไม้เป็น MC”

จากบรรณาธิการ

From the Editor

หน้าพิเศษ

Special Page

มหกรรมสืบสานปณิธาน พุทธทาสภิกขุ

The Centenary Celebrations of the Birth of the Venerable Buddhadasa Bhikkhu

จุไรรัตน์ แสงบุญนำ

1

การประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก

The 174th UNESCO Executive Board Meeting

ดุริยา อมตวิวัฒน์

4

คณะผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการเยือนไอร์แลนด์

อังกฤษ และฟินแลนด์

High-level Delegation of the Ministry of Education Visits Ireland

England and Finland

จุไรรัตน์ แสงบุญนำ

ดุริยา อมตวิวัฒน์

7

ข้อคิดเห็นจากการไปศึกษาดูงานที่ประเทศไอร์แลนด์ และประเทศอังกฤษ

Suggestions on the Study Visit to Ireland and England by

Khunying Kasama Varavarn

คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา

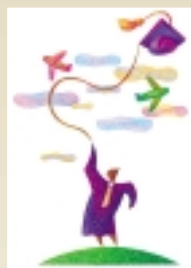
14

เกร็ดความรู้ภาษาอังกฤษ : English is Fun

เมื่อต้องจับไมค์ เป็น MC

Preparations for MC

24

การส่งบุตร - หลาน เข้าร่วมโครงการไปต่างประเทศ

Advice for Students Planning to Study Abroad

ไพศาล วิชาลาภรณ์

26

โครงการโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง ไทย - นิวซีแลนด์

The Thai-New Zealand Sister Schools Project

สมทรง งามวงศ์

29

การเจรจาความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

Talks on Research and Curriculum Development for Basic Education in Singapore

สมใจ ชีวรัฐ

31

ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐฟินแลนด์

The Education System of Finland

34

สังคมที่ประกอบด้วยคนดีและคนที่มีคุณธรรมนั้น ย่อมนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์สันติธรรม และความเข้าใจอันดีระหว่างมวลมนุษย์ได้อย่างแน่นอน ท่านพุทธทาสภิกขุเป็นอีกบุคคลหนึ่งที่มีคุณสมบัติตรงตามหลักความจริงข้อนี้ ท่านจึงได้รับการยกย่องจากองค์การยูเนสโกให้เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของโลก ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องนี้มาก จึงได้จัดงานมหกรรมสืบสานปณิธานพุทธทาสภิกขุขึ้นเมื่อวันที่ 26-28 พฤษภาคม 2549 ณ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม งานดังกล่าวเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดขึ้นเพื่อร่วมเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี ชาตกาล และสืบสานแนวคิดและปรัชญาทางพุทธศาสนาของท่านพุทธทาสภิกขุให้คงอยู่สืบต่อไป

นอกจากเรื่องของท่านพุทธทาสภิกขุแล้ว คณะบรรณาธิการขออนุญาตนำท่านผู้อ่านข้ามจากประเทศไทยไปสู่ยุโรปด้วยเรื่องการเดินทางไปเยือนไอร์แลนด์ อังกฤษ และฟินแลนด์ โดยคณะผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อศึกษาดูงานด้านการศึกษาและกระชับความสัมพันธ์อันดีกับประเทศทั้งสาม รวมทั้งขอนำบทความเรื่องข้อคิดเห็นจากการไปศึกษาดูงานที่ประเทศไอร์แลนด์และอังกฤษ ที่คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้เขียนไว้และกรุณาอนุญาตให้นำมาจัดพิมพ์ลงในวารสาร ฉบับนี้ ซึ่งข้อเขียนดังกล่าวเป็นข้อคิดเห็นที่มีประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างมาก โดยท่านผู้อ่านสามารถนำไปปรับประยุกต์แนวคิดใช้ได้ตามความเหมาะสม คณะบรรณาธิการจึงขอกราบขอบคุณท่านปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือใหม่ๆ เกิดขึ้นระหว่างประเทศไทยกับนิวซีแลนด์ในช่วงเวลาปัจจุบัน เช่น โครงการโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง เป็นต้น ซึ่งโครงการนี้กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ ได้กำหนดกิจกรรมหลักภายใต้โครงการไว้ 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมสานสายใยผ่านอินเทอร์เน็ต และกิจกรรมแลกเปลี่ยนครู/นักเรียน โครงการดังกล่าวจะเป็นก้าวสำคัญของการกระชับความสัมพันธ์ไทย-นิวซีแลนด์ และส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างเยาวชนของทั้งสองประเทศให้มากยิ่งขึ้น

A society where people lead moral lives can create peace and promote understanding among its members. Buddhadasa Bhikkhu, a famous and highly respected Buddhist monk, was a pioneer in the promotion of inter-religious understanding through dialogue among people different faiths. On the occasion of 100th anniversary of the birth of Buddhadasa Bhikkhu, the Ministry of Education in Collaboration with relevant agencies, organized activities and an exhibition on the life of Buddhadasa at Buddhamonthon, Nakorn Pathom from 26-28 May 2006.

We move from Thailand to Europe with an article on the visit by a high-level delegation from the Ministry of Education to Ireland, England and Finland. Included is an article written by Khuning Kasama Varavarn, the Permanent Secretary for Education, providing interesting information and ideas, especially for educational administrators. The editorial team would like to take this opportunity to express our sincere thanks to the Permanent Secretary for her kindness in allowing us to present this article in this issue.

Furthermore, as part of the 50th anniversary celebrations to mark diplomatic relations between Thailand and New Zealand, the Thai government recently initiated a project called the Thai - New Zealand Sister Schools Project. This project aims to promote understanding and to strengthen cooperation between the two countries.

The editorial team hopes all articles included will be of use for our readers.

มหกรรมสืบสานปณิธานพุทธทาสภิกขุ

จุไรรัตน์ แสงบุญนำ*

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธานในพิธีเปิดงาน มหกรรมสืบสานปณิธานพุทธทาสภิกขุ
เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2549 ณ หอประชุมพุทธมณฑล จ.นครปฐม

The Centenary Celebration of the Birth of the Venerable Buddhadasa Bhikkhu were held at Buddhamonthon, Nakorn Pathom from 26-28 May 2006. HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn kindly presided over the opening ceremony on 27 May 2006. The celebrations comprised several activities including exhibitions on the life of Buddhadasa, a workshop on Buddhist teaching in schools, stage plays and more.

Buddhadasa Bhikkhu, a famous Buddhist monk, is highly respected worldwide. His writings, which have been translated and published in many languages, have had a very considerable influence on the renewal of Buddhist thinking.

กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับคณะกรรมการอำนวยการจัดงาน 100 ปีพุทธทาสภิกขุ โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ได้จัดงานมหกรรมสืบสานปณิธานพุทธทาสภิกขุระหว่างวันที่ 26-28 พฤษภาคม 2549 ที่พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม กิจกรรมครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเฉลิมฉลองชาตกาล 100 ปีพุทธทาสภิกขุ ซึ่งตรงกับวันที่ 27 พฤษภาคม 2549

การจัดงานมหกรรมสืบสานปณิธานพุทธทาสภิกขุ เป็นความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน โดยจะเป็นการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องระหว่างปี 2549 ถึงปี 2550 เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูท่านพุทธทาสภิกขุ ในฐานะที่เป็นบุคคลสำคัญที่ได้รับการยกย่องทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติ ซึ่งยูเนสโกได้ประกาศร่วมเฉลิมฉลองในโอกาสนี้ด้วย เนื่องจาก ได้ตระหนักว่าท่านพุทธทาสเป็นผู้มีผลงานโดดเด่นในการส่งเสริมสันติธรรม สันติธรรม วัฒนธรรม ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างมวลมนุษยชาติตามหลักการดำเนินงานของยูเนสโก โดยการเผยแพร่หลักธรรมหรือแนวปรัชญาของท่านพุทธทาสภิกขุ ซึ่งมีการจัดพิมพ์เป็นหนังสือและเอกสารต่างๆ มากมาย และมีการแปลเป็นภาษาต่างๆ มากถึง 10 ภาษา อาทิ ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน จีน อินโดนีเซีย มลายู ลาว ตากาล็อกและโปรตุเกส

*ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

การจัดงานมหกรรมครั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธาน ในพิธีเปิด เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2549 เวลา 14.00 น. หอประชุมพุทธมณฑล ในการนี้ทรงมอบโล่ที่ระลึกแก่ ผู้แทนศาสนาอิสลาม คริสต์ พราหมณ์-ฮินดู และซิกข์ ที่ได้ มาร่วมกล่าวสุนทรพจน์ ประธานคณะอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ ของคณะอำนวยการจัดงาน 100 ปีพุทธทาสภิกขุ ทอดพระเนตร การร้องเพลงประสานเสียงและทรงลั่นระฆังโบราณเปิดงาน มหกรรมสืบสานปณิธานพุทธทาสภิกขุ หลังจากนั้นได้ ทอดพระเนตรนิทรรศการอัตตชีโวประวัติและผลงานของ พุทธทาสภิกขุ ที่จัดขึ้นบริเวณหน้าหอประชุมก่อนเสด็จ พระราชดำเนินกลับ

งานมหกรรมครั้งนี้มีการจัดกิจกรรมคู่ขนานที่สำคัญ ควบคู่กันไปด้วย คือ การประชุมปฏิบัติการสำหรับครู เรื่อง การสอนพุทธศาสนาในโรงเรียน มีครูจากเขตพื้นที่การศึกษา ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลใกล้เคียงมาร่วมงานวันละประมาณ 1,000 คน และมีการจัดค่ายเยาวชนสมานฉันท์ ประกอบด้วย

นักเรียนที่เป็นตัวแทนจากศาสนาอิสลาม พุทธ คริสต์ พราหมณ์-ฮินดู และซิกข์ จำนวน 125 คน มาเรียนรู้การอยู่ ร่วมกัน และทำความเข้าใจระหว่างศาสนาเพื่อเป็นการปลูกฝัง แนวคิดตามปณิธานข้อ 2 ของท่านพุทธทาสภิกขุ สำหรับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคม

นอกจากกิจกรรมข้างต้นแล้ว มีการจัดจำหน่ายแสดมปี ที่ระลึก 100 ปีพุทธทาสภิกขุ การจำหน่ายหนังสือธรรมะ และหนังสือคำสอนของพุทธทาส การแสดงละครธรรมะที่ นอกจากจะให้ความบันเทิงแล้วยังแฝงด้วยการให้ข้อคิด เชิงปรัชญาในการดำรงชีวิตตามแนวทางของศาสนาพุทธ สำหรับงานมหกรรมพุทธทาสภิกขุครั้งนี้ ถือเป็นกิจกรรม เริ่มต้นของการเฉลิมฉลอง 100 ปีพุทธทาสภิกขุ ซึ่งภายหลัง จากงานมหกรรมครั้งนี้แล้ว คณะอนุกรรมการจัดงาน 100 ปี พุทธทาสภิกขุจะได้ดำเนินกิจกรรมอื่นๆ อีกเพื่อเป็นการสืบสาน ปณิธานพุทธทาสภิกขุในโอกาสครบรอบชาตกาล 100 ปีของท่าน จนถึงปี 2550 ตามที่องค์การยูเนสโกได้ประกาศให้ท่านเป็น บุคคลสำคัญคนหนึ่งของโลกที่ควรได้รับการยกย่อง

นายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

นำคณะข้าราชการและประชาชน ตักบาตรสาธิตแบบครั้งพุทธกาลในช่วงเช้า วันที่ 27 พฤษภาคม 2549

(บรรยายภาพ)

- 1 นายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ถวายเครื่องสักการะแด่สมเด็จพระพุทธทาสภิกขุ
- 2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและคณะผู้บริหารระดับสูง
- 3 สมเด็จพระพุทธทาสภิกขุ กล่าวสัมโมทนียกถา
- 4 ภาพท่านพุทธทาส โดยการตกแต่งที่มุมหนึ่งของนิทรรศการ
- 5, 6, 7 แม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุด, ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา และ นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์ ร่วมเป็นวิทยากรบรรยายในงาน
- 8 การแสดงละครธรรมะ เรื่อง เคลื่อน

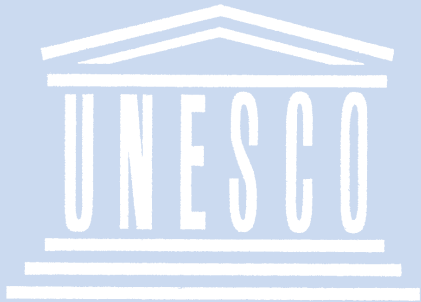
การจัดงานมหกรรมสืบสานปณิธานพุทธทาสภิกขุจบไปแล้วก็จริง แต่เป็นเพียงจุดเริ่มต้นแห่งปณิธานพุทธทาสภิกขุ หรือการจุดพลุสัญญาณซึ่งจะมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องถึงปีหน้า อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงหลักธรรมที่พุทธทาสภิกขุ ได้ฝากไว้ให้คนรุ่นหลังแล้วจะเห็นว่าเป็นข้อคิดที่ควรดำเนินรอยตามได้อย่างไม่สิ้นสุด การสืบสานปณิธานของท่านจึงควรพิจารณาถึงข้อเสนอแนะจากการจัดงานดังนี้

1. การฟื้นฟูคำสอนของท่านพุทธทาสถ่ายทอดสู่เยาวชนรุ่นใหม่
2. การประสานแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยขอให้มีศูนย์กลางด้านพุทธทาสศึกษา
3. การจัดการความรู้โดยยกระดับและสร้างคุณค่าเพิ่มให้ชัดเจนและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

4. การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยเผยแพร่งาน
5. การช่วยกันผลักดันให้เกิดเป็นนโยบายสาธารณะตั้งแต่ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา และในระดับชาติเพื่อให้มีการพัฒนากระบวนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และการปฏิบัติธรรมมากยิ่งขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการจึงไม่ใช่องค์กรหลักเพียงแห่งเดียวที่จะทำเรื่องนี้ให้เป็นจริงได้ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องร่วมกันผลักดันอย่างจริงจัง เพื่อให้สิ่งที่ตั้งมานี้ช่วยขับเคลื่อนสังคมไทยให้เป็นสังคมที่เชิดชูคนดีมีจริยธรรม และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข □

การประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 174

The 174th UNESCO Executive Board Meeting took place at UNESCO headquarters in Paris from 28 March - 13 April 2006.

At the meeting, many projects and activities were discussed and 49 important programmes for the future including the Draft Global Action Plan, Strategy for the Management of Fresh Water Resources, and A South-South Cooperation Programme in Education were considered.

ศุภิสยา อมตวิวัฒน์*

ภูมิหลัง

ประเทศไทยได้รับเลือกตั้งให้เป็นกรรมการบริหารของยูเนสโก (UNESCO Executive Board) ระหว่างการประชุมสมัยสามัญของยูเนสโก ครั้งที่ 33 เมื่อเดือนตุลาคม 2548 ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส โดยมีวาระการเป็นกรรมการ ครั้งละ 4 ปี โดยในการสมัครเข้ารับการเลือกตั้งครั้งนั้น ประเทศไทยได้เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้แทน ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 173 เมื่อเดือนตุลาคม 2548 ภายหลังการประชุมสมัยสามัญของยูเนสโก ไทยได้รับเลือกตั้งให้เป็น **รองประธานกรรมการบริหารของยูเนสโก** มีวาระ 2 ปี จนถึงเดือนตุลาคม 2550 โดยมี Mr. Zhang Xinsheng รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการของสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประธาน

ในการประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก จะมีคณะกรรมการเพื่อพิจารณางานเฉพาะด้าน จำนวน 5 คณะ คือ คณะกรรมการว่าด้วยการเงินและการบริหาร คณะกรรมการว่าด้วยโครงการและการต่างประเทศ คณะกรรมการว่าด้วยอนุสัญญาและข้อเสนอแนะ คณะกรรมการว่าด้วยองค์การพัฒนาเอกชน และ คณะกรรมการโครงการพิเศษ รายงานการประชุมคณะกรรมการด้านต่างๆ ดังกล่าวจะนำเสนอที่ประชุมเต็มคณะ (Plenary) พิจารณาให้ความเห็นชอบ และในฐานะที่ไทยดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการบริหาร จึงมีส่วนร่วมในการประชุม Bureau ด้วยทุกครั้ง เพื่อสนับสนุนงานของประธานกรรมการบริหารในการตัดสินใจและให้ข้อคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยประกอบด้วยประธานกรรมการบริหาร รองประธานกรรมการบริหาร จำนวน 6 คน และประธานคณะกรรมการด้านต่างๆ ทั้ง 5 คณะ โดยมีผู้อำนวยการยูเนสโก และฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการบริหารทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ

ในการประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 174 ระหว่างวันที่ 28 มีนาคม-13 เมษายน 2549 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการติดภารกิจสำคัญจึงได้เสนอผู้แทนสำรองในคณะกรรมการบริหารยูเนสโกของไทยเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว คือ

*หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับต่างประเทศ 1, 3 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1. นายธนะ ดวงรัตน์ เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงปารีส ในฐานะผู้แทนถาวรไทย ประจำยูเนสโก
2. นางสาววิตรี สุวรรณสถิตย์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สาระสำคัญของการประชุม

การประชุมครั้งนี้ มีวาระเพื่อพิจารณาทั้งสิ้น 49 วาระ ซึ่งที่ประชุมจะพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่ผ่านมาขององค์การ และแนวทางการดำเนินการในอนาคต ซึ่งในแต่ละวาระการประชุมสมาชิกกรรมการบริหารได้ให้ความสนใจและร่วมอภิปรายให้ข้อคิดเห็นอย่างกว้างขวาง โดยมีสาระสำคัญของการประชุม ดังนี้

● ยูเนสโกได้จัดทำ**แผนปฏิบัติการโลก (Draft Global Action Plan) ขึ้นเพื่อช่วยเหลือประเทศทุกประเทศทั่วโลกบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน** ตามกรอบปฏิบัติการดาการ์ ทั้ง 6 ข้อ ภายในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวได้แก่การจัดช่องว่างทางการศึกษาระดับมัธยมทั้งชายและหญิง การให้เด็กทุกคนโดยเฉพาะเด็กด้อยโอกาสได้รับการศึกษาระดับประถมที่มีคุณภาพ ลดอัตราการไม่รู้หนังสือของผู้ใหญ่ การปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาทักษะอาชีพ ซึ่งแผนดังกล่าวจะช่วยสะท้อนบทบาทการเป็นผู้นำและการประสานงานของยูเนสโกในการดำเนินความพยายามระดับโลกเพื่อให้ทั่วโลกบรรลุความสำเร็จในการศึกษา

● การดำเนิน**โครงการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการแหล่งน้ำจืดอย่างยั่งยืน** (Strategy for the management of freshwater resources) ยูเนสโกจัดทำโครงการการศึกษาเพื่อเรียนรู้เรื่องการจัดการแหล่งน้ำจืดอย่างยั่งยืน เรื่องน้ำโดยเฉพาะน้ำจืดเป็นปัญหาสำคัญของโลก หากไม่ส่งเสริมการศึกษาในเรื่องนี้จะเกิดวิกฤตโลกในระยะยาว

ยูเนสโกจึงได้พัฒนาการเรื่องนี้ โดยร่วมกับ IHP (International Hydrological Programme) มาตั้งแต่ทศวรรษ 1990 และเน้นงานทางด้านวิทยาศาสตร์ของยูเนสโกที่เน้นเรื่องน้ำและระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับน้ำเป็นงานสำคัญ นอกจากนี้ การประชุมสุดยอดระดับโลกที่โจฮันเนสเบิร์ก เมื่อปี 2002 (พ.ศ. 2545) ซึ่งได้ประกาศเป้าหมายการพัฒนา สหัสวรรษแห่งสหประชาชาติ (UN Millennium Development Goals) ก็ได้เน้นความสำคัญของเรื่องน้ำเป็นวาระทางการเมืองที่สำคัญ รวมทั้งการประกาศทศวรรษการศึกษา

เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ (UN Decade of Education for Sustainable Development) ที่เน้นบทบาทของยูเนสโกในเรื่องความร่วมมือเกี่ยวกับการศึกษาในเรื่องน้ำด้วย อย่างไรก็ตามการศึกษาเกี่ยวกับน้ำของยูเนสโกยังไม่โดดเด่นเพียงพอ

ในการประชุมครั้งนี้ ยูเนสโกได้เสนอกระบวนการและทิศทางที่จะก่อตั้งโครงการการศึกษาเพื่อจัดการเรื่องน้ำจัดให้เป็นโครงการภายในยูเนสโกและระบบสหประชาชาติ (Intersectoral) ซึ่งจะต้องเข้าไปอยู่ในแผนระยะกลางของยูเนสโกต่อไป ในเรื่องนี้ มีประเทศสมาชิกอภิปรายมากมายรวมทั้งประเทศไทยด้วย ประเทศส่วนใหญ่เสนอให้มีการนำเรื่องความรู้และภูมิปัญญาพื้นบ้านเกี่ยวกับการจัดการน้ำสะอาดทั่วโลกมาประกอบการพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการในเรื่องนี้ และขอให้ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกรายงานผลความคืบหน้าในเรื่องนี้ในการประชุมกรรมการบริหารครั้งที่ 175 (เดือนกันยายน 2549)

● ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารให้ความสำคัญกับ**บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)** และจะปรับปรุงงานด้าน NGO ของยูเนสโกให้มีชีวิตชีวาและเข้มแข็งยิ่งขึ้น ทั้งนี้ คณะกรรมการว่าด้วย NGO กำลังจัดเตรียมทำรายงาน 6 ปี (2544-2549) แห่งความร่วมมือระหว่าง NGO กับยูเนสโกและพิจารณาการอนุมัติให้ NGO ที่สมัครเข้ามาใหม่ได้รับการรับรองเป็น NGO ของยูเนสโก ในการนี้ ผู้แทนไทยได้เสนอให้ผู้แทนจากกัมพูชาซึ่งเป็นประเทศที่มีประสบการณ์มากและยาวนานในการทำงานกับ NGO เป็นผู้แทนกลุ่มประเทศเอเชียและแปซิฟิก ร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการจัดเตรียมแนวทาง 6 ปี แห่งความร่วมมือระหว่างยูเนสโก และ NGO

● **โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนาในด้านการศึกษา** (A South-South Cooperation Programme in Education) โครงการดังกล่าวเป็นรูปแบบการพัฒนาที่ยูเนสโกนำมาใช้เป็นเวลานานแล้ว โดยการประชุมสมัยสามัญของยูเนสโก ครั้งที่ 33 เมื่อปี 2548 ที่ประชุมได้ขอให้ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกดำเนินการศึกษานัยทางการเงินในการจัดตั้งโครงการ South-South Cooperation ด้านการศึกษา เพื่อช่วยประเทศกำลังพัฒนาให้สามารถบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน

ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโกครั้งนี้ ได้เรียกร้องให้ผู้แทนจากหน่วยงานในยูเนสโกที่จะเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศ

กำลังพัฒนา (South-South Cooperation) ในเรื่องการศึกษา เพื่อปวงชน (EFA) และประสานงานกับ EFA partners และให้รายงานผลต่อการประชุมกรรมการบริหาร ครั้งที่ 175

๑ การให้ความเคารพเสรีภาพของการแสดงออกและความเชื่อต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คุณค่าศาสนา และสัญลักษณ์ต่างๆ (Respect for freedom of expression and respect for sacred beliefs and value and religious and cultural symbols) เสนอโดยประเทศสมาชิกมากถึง 35 ประเทศ นำโดยกลุ่มอิสลามในยูเนสโก ได้ร่วมกันลงชื่อเรียกร้องให้บรรจุเป็นวาระเพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งนี้ ซึ่งวาระดังกล่าวมีความละเอียดอ่อนและตึงเครียดในโลกภายนอกที่มีต้นเหตุจากการชุมนุมที่ตีพิมพ์ในเดนมาร์ก เป็นเหตุให้ประชาชนในประเทศมุสลิมโกรธแค้น ในวาระนี้ ประเทศอิสลามของประเทศกลุ่มเอเชียและแปซิฟิก (ASPAC) ได้เรียกร้องให้ประเทศไทยในฐานะรองประธานกรรมการบริหารทำหน้าที่ตัวแทนของกลุ่มกระตุ้นให้ประธานกรรมการบริหาร (จีน) ให้มีท่าทีในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากกลุ่มอิสลามในเอเชียและแปซิฟิกได้ทราบดีว่า กลุ่มประเทศ EU จะมีท่าทีคัดค้านท่าทีของกลุ่มอิสลาม ในการนี้ประธานกรรมการ

บริหารจึงตั้งคณะทำงานเพื่อทำการยกร่างข้อมติ และให้นำเสนอต่อที่ประชุมให้รับรองเป็นฉันทามติ (consensus) โดยไม่ต้องมีการอภิปราย ทั้งนี้ ผู้แทนไทย ในฐานะรองประธานกรรมการบริหารได้ประสานประเทศในกลุ่มเอเชีย และแปซิฟิกและได้เสนอผู้แทนกลุ่ม คือ อินเดีย และปากีสถานเป็นผู้แทนในคณะทำงานดังกล่าว

ในที่สุดที่ประชุมคณะกรรมการบริหารได้เห็นชอบข้อมติโดยเสนอให้ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกเห็นชอบให้ยูเนสโกสร้างความเข้มแข็งให้กับโครงการในทุกสาขาของยูเนสโก (การศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชน) เพื่อบรรลุตามภารกิจในการเสริมสร้างความเข้าใจ และความเคารพต่อศาสนาต่างๆ ของมวลมนุษย และเคารพต่อค่านิยมทางวัฒนธรรม และเสรีภาพการแสดงความคิดเห็น รวมทั้งขอให้ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกเร่งจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้าใจ ระหว่างอารยธรรม วัฒนธรรม และผู้คน ด้วยทัศนคติในการสร้างสรรค์วัฒนธรรมสันติภาพ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และขอให้มีการพิจารณาเรื่องนี้อีกครั้งในการประชุมคณะกรรมการบริหาร ครั้งที่ 175 ในเดือนกันยายน 2549 ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศสด้วย □

คณะผู้บริหารระดับสูงของกระทรวง ศึกษาธิการเดินทางเยือน ประเทศไอร์แลนด์ อังกฤษ และฟินแลนด์

อุไรรัตน์ แสงบุญนำ
ศุริยา อมตวิวัฒน์

Mr. Chaturon Chaisang, the Minister of Education led a high-level delegation to Ireland, England and Finland from 15-22 June 2006. The aim of the visit was to strengthen cooperation, particularly in the field of education and training, between Thailand and these countries.

The education systems of Ireland, England and Finland are considered highly effective and outstanding in specific areas of interest to Thailand. The three nations have committed large budgets and resources to education and research which will develop their people and countries for the challenges of the future.

นายจตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมด้วยนายปิยะบุตร ชลวิจารณ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ และผู้บริหาร 5 องค์การหลัก คือ คุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นางพรนิภา ลิมปพยอม เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นายภาวิช ทองโรจน์ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา นางสิริพร บุญญานันต์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา และนางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและคณะ ได้เดินทางไปเยือนประเทศไอร์แลนด์ อังกฤษ และฟินแลนด์ ระหว่างวันที่ 15-22 มิถุนายน 2549 เพื่อเจรจาความร่วมมือทางการศึกษากับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 3 ประเทศ ศึกษาดูงานสถานศึกษา และสถานที่สำคัญๆ ทางการศึกษา รวมทั้งกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ

สรุปผลการเยือนประเทศไอร์แลนด์

ไอร์แลนด์เป็นประเทศที่ได้รับการยอมรับว่ามีระบบการศึกษาที่ดีที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง (รายงาน IMD World Competitiveness Yearbook 2006) และประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา นับได้ว่ามีคุณภาพเป็นอันดับ 2 รองจากฟินแลนด์ มีประชากรเกือบ 1 ล้านคนเรียนเต็มเวลา (ประชากรทั้งหมดมีเพียง 4 ล้านคน) ร้อยละ 37 ของผู้มีอายุ 25-34 ปี เข้าเรียนระดับอุดมศึกษา นับเป็นลำดับที่ 3 ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกาและเบลเยียม และนับเป็นลำดับที่ 1 ที่มีระบบการศึกษาที่สนองตอบการแข่งขันของโลก โดยที่ไอร์แลนด์เป็นประเทศที่เปลี่ยนจาก agricultural-based มาเป็น knowledge-based และมีพัฒนาการทางการศึกษาอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยจึงควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประเทศไอร์แลนด์ในเรื่องของการจัดการศึกษา และการพัฒนาการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ ในการนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยได้พบกับ Ms. Sile de Valera รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและวิทยาศาสตร์ของไอร์แลนด์ และได้เจรจาถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยยินดีแลกเปลี่ยน

ความรู้และประสบการณ์ โดยเฉพาะ การวิจัยในระดับอุดมศึกษา การจัด การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ทั้ง สองฝ่ายได้มีความตกลงกันที่จะจัด ตั้งคณะทำงาน (Task Force) ขึ้น 1 ชุด เพื่อหารือเกี่ยวกับ ความร่วมมือที่จะ สามารถสนับสนุน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาทุกระดับทั้งการศึกษาขั้น พื้นฐาน อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา การพัฒนาครู การใช้ ICT เพื่อการ ศึกษา เนื่องจากรัฐบาลไอร์แลนด์ให้ ความสนใจในการลงทุนเพื่อการศึกษา เพราะการศึกษาช่วยพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของประชาชนและทำให้เศรษฐกิจ เจริญก้าวหน้า

การศึกษาของไอร์แลนด์ ประกอบด้วย ครู 30,000 คน นักเรียน 850,000 คน จำนวนครูต่อนักเรียน 1:16 นักเรียนประถมมี 500,000 คน มัธยม 350,000 คน อุดมศึกษา 125,000 คน และนักศึกษาผู้ใหญ่ 30,000 คน ครูมีคุณภาพและได้รับเงิน เดือนดีมาก (60,000-70,000 ยูโรต่อปี) มีการขึ้นเงินเดือนให้ 10% ภายใน

3 ปีแรก (ปีแรก 3% ปีสอง 3% ปีสาม 4%) สหภาพครูมีความสัมพันธ์ ที่ดีกับรัฐบาล ช่วยพัฒนาคุณภาพ และหลักสูตร แม้จะประสบปัญหา ทางเศรษฐกิจ แต่ไม่ลดงบประมาณ ทางการศึกษา และได้รับการสนับสนุน จากผู้อพยพกลับประเทศมาช่วยพัฒนา ประเทศ ในอดีตการศึกษาผูกพันกับ ศาสนา รัฐได้มีบทบาทตั้งแต่ปี 1960 เป็นต้นมา มีการทำแผนพัฒนาการ ศึกษาที่พึงพาการเกษตร มีการฝึก วิชาชีพขั้นสูง จัดตั้งสถาบันฝึกหัดครู ส่งเสริมการเรียนฟรีจนถึงมัธยมศึกษา ปัจจุบันมีผู้จบมัธยมสูงถึง 85%

ปี 1971 มีการปฏิรูปประถม ศึกษาจากการสอนแบบท่องจำมา เป็นการยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ปรับ หลักสูตรใหม่ ปี 1998 เริ่มมีกฎหมาย การศึกษาเป็นครั้งแรก ระบบการศึกษา ปัจจุบันประกอบด้วยประถมศึกษา 8 ปี (เข้าเรียนอายุ 4-6 ปี) มัธยมศึกษา 6 ปี ซึ่งก่อนจบการศึกษาจะต้องสอบผ่าน National Leaving Certificate Examination ประมาณ 6-8 วิชา มัธยมศึกษาแบ่ง

เป็น Junior Cycle และ Senior Cycle อย่างละ 3 ปี มัธยมศึกษามี 3 รูปแบบ คือ Secodary Schools (ส่วนใหญ่ ดำเนินการโดย Boards of Governors องค์การศาสนา และคณะบุคคล ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ และไม่เก็บค่า เล่าเรียน เป็นโรงเรียนที่มีหอพักสำหรับ นักเรียนต่างชาติด้วย) Community/ Comprehensive Schools (บริหารโดย Boards of Management ในท้องถิ่น และได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐ) และ Vocational Schools (เป็นของรัฐบาลและ บริหารโดยคณะกรรมการการศึกษา ส่วนท้องถิ่น) การศึกษาระดับหลังมัธยม ศึกษา ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัย Institute of Technology และ Colleges of Education รวมถึงการศึกษาเฉพาะด้าน เช่น แพทย์และกฎหมาย ในระดับนี้ ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล นอกจากนี้ สำหรับผู้ไม่ประสงค์เรียนต่อในระดับนี้ ทางเลือกที่กำหนดให้คือ การศึกษา ผู้ใหญ่ (Adult Education), การศึกษา ต่อเนื่อง (Further Education) และการ ศึกษาในวิทยาลัยชุมชน (Community

Education) เพื่อฝึกทักษะในการประกอบวิชาชีพ การบริหารจัดการศึกษาของไอร์แลนด์ส่วนใหญ่เป็นระบบรวมศูนย์กลาง แต่ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มีการปรับโครงสร้างเพื่อกระจายอำนาจ และสร้างเครือข่ายในภูมิภาคมากขึ้น

การศึกษาฐานงานสถานที่สำคัญทางการศึกษา

● **National Qualifications Authority of Ireland (NQAI)** เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตาม Qualifications Education and Training Act (1999) เมื่อปี 2001 มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาและกำหนดกรอบคุณวุฒิในระดับชาติ เพื่อทำเป็นระบบการเทียบคุณวุฒิอย่างมีมาตรฐานในทุกระดับและเพื่อเป็นศูนย์กลางการรับรองคุณวุฒิในระดับนานาชาติของไอร์แลนด์ เป็นการช่วยเหลือชาวต่างชาติที่มาศึกษาต่อในไอร์แลนด์และมีปัญหาในการเทียบวุฒิตามมาตรฐานของระบบการศึกษาของไอร์แลนด์ นอกจากนี้แนวคิดใหม่คือการเทียบคุณวุฒิโดยพิจารณาจากผลการเรียนรู้หรือนำประสบการณ์มาใช้ในการ

เทียบคุณวุฒิโดยกำหนดไว้ 10 ระดับ แต่ละระดับขึ้นอยู่กับมาตรฐานความรู้ ทักษะและความชำนาญการของแต่ละบุคคล สถานที่ดูงานอีกแห่งคือ Trinity College ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ที่สุดของไอร์แลนด์ ปัจจุบันมีความร่วมมือด้านการวิจัยกับมหาวิทยาลัยของไทย เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น มีสาขาวิชาที่โดดเด่น คือ นาโนเทคโนโลยี การศึกษาเกี่ยวกับภูมิคุ้มกันโรค เวชศาสตร์เขตร้อน การศึกษาเกี่ยวกับระบบประสาทและสังคมศาสตร์ (โลกาภิวัตน์ มนุษยศาสตร์ และจริยธรรม) ในการนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้พบกับนักศึกษาจากประเทศไทยที่ได้รับทุนมาเรียนด้านเกษตร 2 คน

● **National Centre for Technology in Education, Dublin City University** จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 1998 เป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ผลิตสื่อการเรียนการสอนด้าน ICT สำหรับการเรียนในระดับประถมและมัธยมศึกษา เพื่อกระตุ้นให้นักเรียน

สนใจการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น หน่วยงานแห่งนี้ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแบ่งปัน best practices ต่างๆ กับประเทศไทย รวมทั้งการจัดรูปแบบ twinning สำหรับโรงเรียนและวิทยาลัยของไทยที่สนใจ นอกจากนี้ยังเป็นหน่วยงานจัดอบรมให้แก่ครูก่อนประจำการเพื่อให้คุ้นเคยกับการใช้ ICT ในการเรียนการสอน มีทั้งระบบ On-line และ face-to-face training ใช้งบประมาณลงทุน 40 ล้านยูโร ฝึกอบรมครูไปแล้วกว่า 120,000 คน

● **โรงเรียน St. Brigides National School** เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาของรัฐบาล มีนักเรียนทั้งหมด 774 คน ครู 36 คน ในจำนวนนี้มีครู 8 คนที่เป็นครูสอนด้านการศึกษาพิเศษ เนื่องจากมีโครงการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย ปัจจุบันมี 27 ห้องเรียน แต่ละห้องเรียนยังมีจำนวนนักเรียนห้องละ 29 - 30 คน ซึ่งเกินจำนวนมาตรฐานตามสัดส่วนครูต่อนักเรียนของไอร์แลนด์ ซึ่งมีสัดส่วน ครู : นักเรียน 1 : 24 ซึ่งโรงเรียนได้กำหนดที่จะปรับปรุงจำนวนนักเรียนแต่ละห้องให้ลดลงเพื่อให้ได้มาตรฐานระดับชาติ ครูบางคนจัดทำบทเรียนด้วยตนเอง ซึ่งมีครูจากโรงเรียนอื่นๆ ของไอร์แลนด์เดินทางมาศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูในโรงเรียนด้วย สภาพโดยทั่วไปของโรงเรียน จะเห็นว่า ถึงแม้จำนวนนักเรียน ต่อห้องจะมีมากถึง 30 คน แต่ครูมีความใกล้ชิดกับเด็กนักเรียน และมีการตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของเด็กนักเรียนได้เป็นอย่างดี โรงเรียนมีการบริหารโดยคณะกรรมการ Board of Management ประชุมทุก 1-2 สัปดาห์ มีคณะผู้ตรวจการศึกษามาตรวจคุณภาพทุก 5-6 ปี ครั้งละ 2-3 วัน

สรุปผลการเยือนประเทศ อังกฤษ

ความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างอังกฤษและไทยมีความก้าวหน้าอย่างมาก การเยือนประเทศอังกฤษครั้งนี้ได้รับความร่วมมืออย่างยิ่งจาก British Council ประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการดูงาน และการเข้าพบปะกับ Mr. Jim Knight ซึ่งดำรงตำแหน่ง Minister of State for Schools, Department for Education and Skills (DFES) ซึ่งรับผิดชอบดูแลยุทธศาสตร์การจัดการโรงเรียนทั่วประเทศ เน้นมัธยมศึกษา พุทธศักราชผู้เรียนอายุ 14-19 ปี การปฏิรูปโรงเรียน หลักสูตรมัธยมศึกษาและการยกระดับมาตรฐานทั่วประเทศ นายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการศึกษาธิการของไทย ได้กล่าวถึงความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศอังกฤษที่มีอยู่หลายด้าน อาทิ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ผู้อพยพปัญหาภาคใต้ของไทยที่มีคนต่างภาษาและเชื้อชาติ และการปฏิรูปการศึกษา ทั้งนี้ รัฐมนตรีฯ ของอังกฤษ ได้แสดงความสนใจเรื่องการให้ความช่วยเหลือคนต่างภาษา เชื้อชาติ และผู้อพยพเนื่องจากอังกฤษเองมีชุมชนหลายเชื้อชาติ เช่น โปแลนด์และตรุกี จึงต้องเรียนรู้วัฒนธรรมและสร้างความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน การปฏิรูปการศึกษาของอังกฤษเริ่มปี 1997 และใช้งบประมาณจำนวนมากถึงปีละ 35-60 พันล้านปอนด์ เน้นการก่อสร้างอาคารเรียน การเพิ่มครูด้วยการจ้างครูพิเศษ ปรับลดสัดส่วนนักเรียนเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และเน้นการอ่านออกเขียนได้มากขึ้นเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษา ปัจจุบันประสบความสำเร็จเพียงร้อยละ 45 จึงต้องการเน้นหลักสูตรที่เหมาะสมกับ

ศักยภาพและความต้องการของแต่ละบุคคล และต้องการปฏิรูปโรงเรียนเป็นรูปแบบใหม่ โดยให้ภาคเอกชน องค์กร ศาสนา และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาด้วย รวมทั้งการให้ศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้การศึกษาที่ดีขึ้นสำหรับทุกคน การปฏิรูปการศึกษามีทีมปรับปรุงโรงเรียนเป็นพิเศษด้านมัธยมศึกษาดีขึ้นร้อยละ 80 โดยเฉพาะโรงเรียนรูปแบบพิเศษมีหลักสูตรใหม่ๆ ถึง 14 หลักสูตร เด็กสามารถเลือกเรียนวิชาชีพได้เพื่อการมีงานทำตั้งแต่อายุ 14 ปี สำหรับผู้สนใจเรียนต่ออุดมศึกษาสามารถเรียนได้ รัฐมนตรีฯ ฝ่ายอังกฤษยินดีให้ความร่วมมือกับไทยในทุกเรื่องที่น่าสนใจ โดยเฉพาะ partnership ระหว่างโรงเรียน และ ICT ทางการศึกษา

การศึกษาดูงานสถานที่สำคัญ ต่างๆ ทางด้านการศึกษา

● Institute of Education

เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็น Global Centre of Excellence สำหรับงานวิจัยและการฝึกปฏิบัติทางการศึกษา ที่สนับสนุนผู้นำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

เพื่อความสำเร็จและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของเด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ที่เข้าเรียน มีการจัดโปรแกรมผู้นำที่มีคุณภาพ และสนับสนุนการให้คำปรึกษาหรือพัฒนางานวิจัยทางการศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาความเป็นผู้นำและทักษะในการบริหารจัดการแก่บุคคล หรือทีมงาน นำความรู้จากโรงเรียนและผลงานวิจัยมาสร้างโอกาสการเรียนรู้ใหม่ๆ เพื่อเป็นศูนย์กลางเครือข่ายด้านวิชาชีพทุกรูปแบบ

● Office of Education Standard in Education (Ofsted)

Ofsted จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 1992 เป็นองค์กรอิสระระดับนโยบาย อยู่ภายใต้การดูแลของ Her Majesty's Chief Inspector of Schools มีหน้าที่ตรวจสอบและประเมินคุณภาพโรงเรียน การออกกฎระเบียบในการควบคุมดูแลเด็ก ควบคุมการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 19 ปีขึ้นไป ประเมินเจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่นด้วยแบบการประเมินการปฏิบัติงานประจำปีและการตรวจสอบ ประเมินสถาบันฝึกอบรมครู รวมทั้งให้คำปรึกษาแก่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาให้อยู่ในระดับสูง

ปัจจุบันมีผู้ตรวจจำนวน 300 คน เพื่อตรวจโรงเรียน 23,000 แห่ง เริ่มมีการตรวจโรงเรียนตั้งแต่ปี 1993 ต่อมาให้เอกชนมาตรวจสอบในปี 1996/2000/2003 และ 2005 ตั้งแต่ปี 2005 เป็นต้นมา จะตรวจสอบการดูแลเด็กของโรงเรียน บทบาทครูในชุมชน ใช้ผู้ตรวจ 5 คน ภายใน 2 วัน หากโรงเรียนได้รับการประเมินว่าไม่มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจ จะสั่งให้ปรับปรุงภายใน 6 เดือน หรือเปลี่ยนครูใหญ่ หรือช่วยจัดการอบรมให้ ปกติแต่ละโรงเรียนจะมีการตรวจทุก 3 ปี

● โรงเรียน Mulberry School for Girls

เป็นโรงเรียนมัธยมของรัฐตั้งอยู่ที่ด้านตะวันออกของกรุงลอนดอน เปิดสอนเฉพาะเด็กหญิง อยู่ในชุมชนยากจนที่มีหลากหลายวัฒนธรรม ซึ่งคนส่วนใหญ่เป็นชาวบังกลาเทศที่เข้ามาพำนักอยู่ในอังกฤษ ทำให้นักเรียนจำนวนร้อยละ 97 เป็นชาวบังกลาเทศ ส่วนอีกร้อยละ 3 เป็นชาวอินเดีย ปากีสถาน และอังกฤษ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามและมาจากครอบครัวยากจน ดังนั้นมีนักเรียนร้อยละ 75 ได้รับอาหารกลางวันฟรี จัดเป็นโรงเรียนระดับมัธยมขนาดกลาง มีนักเรียน 1,379 คน

กิจกรรมเด่นของโรงเรียน คือ การสมัครเข้าร่วมใน International School Program ของ British Council โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนได้เรียนรู้และสร้างเครือข่ายกับโรงเรียนระดับมัธยมในต่างประเทศ เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสได้รับประสบการณ์ในระดับนานาชาติ อาทิ มีการจัดส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมระดับนานาชาติในประเทศต่างๆ และในปีนี้โรงเรียนจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาสหประชาชาติจำลอง และมีแผนการเชิญผู้แทนจาก

โรงเรียนในสหรัฐอเมริกา อิสราเอล และปาเลสไตน์ เข้าร่วมด้วยเพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้การเมืองในระดับนานาชาติ นอกจากนี้โรงเรียนดังกล่าวยังได้รับเลือกเป็นศูนย์กลางการพัฒนาครู (Training School) เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่มีความโดดเด่นในการพัฒนาครู และมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการฝึกอบรม โดยจะได้รับงบประมาณในการจัดหลักสูตรอบรมเพื่อการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

การหารือและรับฟังการบรรยายพิเศษต่างๆ

● Scottish Qualification Agency (SQA)

เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่เทียบคุณวุฒิด้านการศึกษาทุกระดับในสกอตแลนด์ยกเว้นการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย มีบทบาทในการประเมินผลและพัฒนาการเทียบคุณวุฒิในส่วนของโครงสร้างและเนื้อหา มีการดำเนินงานในรูปของ Board of Management ผู้มีส่วนร่วมในการเทียบคุณวุฒิประกอบด้วยนายจ้าง ครู ภาควิทยาศาสตร์ การค้า อาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นต้น ระดับการเทียบคุณวุฒิมี 12 ระดับ

● National Remodelling Team (NRT)

ระบบการศึกษาของอังกฤษประกอบด้วย ระดับอนุบาลอายุ 3-5 ปี ภาคบังคับอายุ 5-16 ปี หลังอายุ 16 ปี เป็นการศึกษาไม่บังคับ เป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ 16-18 ปี (มีประมาณ 6 ล้านคน) และมีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่องรับนักศึกษาจากอายุ 14 ปีจนตลอดชีวิต สำหรับผู้เรียนมหาวิทยาลัย เริ่มที่อายุ 18 ปี

การปฏิรูปการศึกษาของอังกฤษจัดใน 2,500 โรงเรียนใน 150 ท้องถิ่น หลักการปฏิรูป คือ ต้องการให้เด็ก

มีทางเลือกของตนเองมากขึ้น มีบริการใหม่ๆ ทางการศึกษา ครูและครูใหญ่มีเสรีภาพโดยไม่ต้องควบคุมพัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นผู้นำ และร่วมมือกับผู้ปกครองในการทำงาน โดยมีกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ควบคุมคุณภาพ

วิสัยทัศน์ของนายกรัฐมนตรีอังกฤษ คือ ความเป็นอยู่ที่ดีทางเศรษฐกิจ ความสมานฉันท์ในสังคม และการได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกัน ดังนั้นการยกระดับมาตรฐานในสังคมคือ ต้องมีการปฏิรูปโรงเรียนทั่วประเทศ เปิดโอกาสให้คนได้เลือกเรียนตามความสนใจ ให้อิสระแก่ครูใหญ่ ผู้ปกครอง และผู้จัดการ ให้มีการพัฒนาบุคลากร และฝึกอบรม รวมทั้งให้พ่อแม่ ลูกจ้าง อาสาสมัคร มีส่วนร่วมมากขึ้น เน้นการผลักดันให้โรงเรียนมีบทบาทเป็นศูนย์กลางในการสร้างผลงานที่มีคุณภาพ มีการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนด้วยกันและกับหน่วยงานอื่นๆ นับเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างที่ให้อำนาจแก่โรงเรียนในการแก้ปัญหาสำคัญๆ ในสถานการณ์เฉพาะด้านด้วยตนเอง เป็นการสร้างศักยภาพและยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอน ซึ่งกระบวนการนี้จะทำให้โรงเรียนได้พัฒนาข้อยุติต่างๆ ไปสู่ความต้องการในระดับนโยบายโดยใช้รูปแบบฝึกอบรมที่ละระดับขึ้น ตั้งแต่ผู้ฝึกอบรม ผู้ให้คำแนะนำที่ปรึกษา และโรงเรียนตามลำดับ

สรุปผลการเยือนประเทศฟินแลนด์

กระทรวงศึกษาธิการของไทยยังไม่มีความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการฟินแลนด์อย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลที่ผ่านมา

พบว่า มีสถาบันอุดมศึกษาไทยทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวน 8 แห่งได้ลงนามความตกลงร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาในฟินแลนด์ 9 แห่ง จำนวน 11 ฉบับ ซึ่งเป็นการวิจัยในสาขาวิชาต่างๆ ในการนี้ นายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทย ได้พบปะกับ Mr.Antti Tapani Kalliomaki รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศฟินแลนด์ และได้หารือในการจัดทำความร่วมมือด้านการศึกษาอย่างเป็นทางการ (MOU) เนื่องจากฟินแลนด์เป็นประเทศที่ได้ชื่อว่ามีระบบการศึกษาที่ประสบความสำเร็จที่สุดประเทศหนึ่งของโลก มีการลงทุนด้านการศึกษา ฝึกอบรมและวิจัยอย่างมาก พลเมืองร้อยละ 65 ได้เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา เด็กเข้าเรียนในการศึกษามาคับตั้งแต่เมื่ออายุ 7 ปี เป็นเวลา 9 ปี และจะอยู่ที่โรงเรียนเดิมจนถึงอายุ 16 ปี (เรียนครึ่งวัน) หลังจากนั้นจะเรียนระดับอุดมศึกษาหรืออาชีวศึกษา มีอัตราการออกจากโรงเรียนกลางคันต่ำมาก ประเทศไทยและฟินแลนด์จะกระชับความร่วมมือกับองค์กรหลักและมหาวิทยาลัย รวมทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างโรงเรียน การใช้ ICT เพื่อการศึกษา และการจัดการศึกษาในภาพรวม การแลกเปลี่ยนนักวิชาการและนักเรียน นักศึกษา ซึ่งประเทศฟินแลนด์ยินดีพิจารณารับนักศึกษาของไทยระดับปริญญาโท-เอก ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าเรียนได้โดยไม่เสียค่าเล่าเรียน ซึ่งไทยจะต้องหาทุนค่าใช้จ่ายสนับสนุนด้วย ในการนี้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาของไทยสนใจจะส่งนักศึกษาไปเรียนประมาณ 25 คน

การศึกษาฐานสถานที่สำคัญต่าง ๆ

● University of Helsinki

หน่วยงานที่ไปเยี่ยมชม คือ Department of Applied Science of Education ภายใต้มหาวิทยาลัยดังกล่าว ซึ่งเป็นหนึ่งใน 5 แผนกของคณะ Behavioural Sciences รับผิดชอบในงานสอนและวิจัยพื้นฐานและประยุกต์ ในสาขาวิชาด้านการศึกษา มี 4 สาขา คือ Class teacher education, Subject teacher education, Kindergarten teacher and early childhood education และ Special education มีนักศึกษา 4,000 คน ครูผู้สอน 150 คน ให้การเรียนการสอนแก่ครูในระดับวิชาชีพ เนื่องจากครูของฟินแลนด์เป็นที่ยอมรับว่ามีคุณภาพสูง ทุกคนต้องจบระดับปริญญาโท ยกเว้นครูที่สอนระดับอนุบาล จะต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ในปี 2005 พบว่า จำนวนร้อยละ 90 ของผู้ทำหน้าที่ครูใหญ่ ครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษา มีคุณภาพระดับสูง ร้อยละ 73 ในโรงเรียนอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพสูง และร้อยละ 55 ที่สอนการศึกษาผู้ใหญ่ มีคุณภาพ ครูเป็นวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับสูง คนจึงนิยมเป็นครู เงินเดือนดี เริ่มต้นที่ 2,300 เหยียลสหรัฐต่อเดือน (92,000 บาท) สัดส่วนครูต่อนักเรียน ประถม 1:17 มัธยม 1:40 หากครูพบปัญหาของเด็กจะต้องทำงานวิจัยควบคู่ไปด้วย

● Finnish Funding Agency for Technology and Innovation : Tekes

ตั้งขึ้นเมื่อปี 1980 เป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมของฟินแลนด์และให้บริการด้านเทคโนโลยีโดยผ่านนวัตกรรมรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างเศรษฐกิจและส่งเสริม

มูลค่าเพิ่มในด้านผลผลิตและการส่งออก ซึ่งเป็นการทำให้เกิดการจ้างงานและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของประเทศ ที่สำคัญคือส่งเสริมการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างกันอย่างเข้มแข็งในทุกระดับ ในปี 2005 ใช้เงิน 429 ล้านยูโร สนับสนุนโครงการที่ส่งผลทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่า 2,100 โครงการ Tekes มุ่งเน้นสนับสนุนโครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและพลังงาน การบริการสุขภาพ ความมั่นคงปลอดภัย การปรับปรุงผลผลิตและการพัฒนาธุรกิจ

● Nokia Company

บริษัทผลิตโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในตลาดโลก ในปี 2005 ได้รับผลกำไร 2,200 ล้านยูโร และคาดว่าปี 2008 จะเพิ่มสูงเป็น 3 พันล้านยูโร ได้รับส่วนแบ่งในตลาดโลกเกินร้อยละ 34.4 ในปี 2006 มีเครือข่ายซึ่งตั้งเป็นศูนย์วิจัยและพัฒนาทั่วโลกใน 11 ประเทศ ปัจจุบันมีนักวิจัย 20,882 คน

● Academy of Finland

เป็นหน่วยงานวิจัยที่สำคัญของฟินแลนด์ ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการของฟินแลนด์มีรัฐมนตรี 2 คน คือ รัฐมนตรีว่าการด้านการศึกษาและวิทยาศาสตร์ (กำกับดูแลงานด้านการศึกษาและวิทยาศาสตร์) กับรัฐมนตรีว่าการด้านวัฒนธรรม (กำกับดูแลงานวัฒนธรรม กีฬา เยาวชน ลิขสิทธิ์ เงินช่วยเหลือนักเรียนและงานศาสนา) มีหน้าที่เกี่ยวกับงานวิจัยทางการศึกษาโดยร่วมมือกับประเทศต่างๆ ใน EU มีโครงสร้างที่ประกอบด้วย Academy Board ซึ่งมีผู้แทนภาคธุรกิจร่วมด้วย แบ่งงานเป็นด้านวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

วัฒนธรรมและสังคม วิทยาศาสตร์- ธรรมชาติและวิศวกรรมศาสตร์ สุขภาพ มิ่งงานวิจัยร่วมกับประเทศต่างๆ เช่น ญี่ปุ่น จีน อินเดีย และรัสเซีย และจะ เริ่มทำงานวิจัยกับประเทศบราซิลในเร็วๆ นี้ด้วย สนับสนุนงบด้านวิจัยให้ แก่บุคคลหรือคณะบุคคลเช่นกัน

● Finnish National Board of Education

เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการพัฒนาการศึกษา อยู่ภายใต้ กระทรวงศึกษาธิการของฟินแลนด์ กำกับดูแลการศึกษาก่อนประถมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน กิจกรรมและ การฝึกอบรมเสริมต่างๆ มัธยมศึกษา และการฝึกอบรมด้านอาชีวศึกษา พื้นฐาน รวมทั้งการพัฒนาการศึกษา ผู้ใหญ่ การศึกษาสำหรับคนพิการ และศิลปศึกษาพื้นฐาน นอกจากนี้ยังให้ บริการข่าวสารข้อมูลสำหรับมหาวิทยาลัย และโพลีเทคนิค ความสำเร็จของการ ศึกษาในฟินแลนด์ คือการพัฒนาครู ให้มีคุณภาพสูง มีระบบสนับสนุน

ผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีระบบการศึกษา ที่ดีโดยกำหนดนโยบายจากส่วนกลาง และให้ท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติ สิ่งท้าทาย ในอนาคตของหน่วยงานนี้คือ ผู้อพยพ เข้าเมือง เด็กวัยเสี่ยง ผู้คนที่มาจาก ชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน ประชากรสูง วัยและการขาดแคลนแรงงาน เป็นต้น

ประเทศฟินแลนด์มีประชากร 5.2 ล้านคน นักเรียนชั้นพื้นฐาน 593,000 คน 3,720 โรงเรียน นักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ 121,000 คน 473 โรงเรียน นักเรียนมัธยมศึกษาตอน ปลายสายอาชีพ 171,000 คน 240 โรงเรียน เด็กเข้าเรียนเมื่ออายุ 6 ปี (ระดับก่อน ประถม) อายุ 7-16 ปี เป็นการศึกษา ภาคบังคับ หลังจากนั้นเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลายสายสามัญหรือสายอาชีพ อีก 3 ปี ผู้จบสายสามัญจะเข้าเรียน มหาวิทยาลัย (มี 20 แห่ง) ใช้เวลาเรียน 5 ปี ได้รับปริญญาโท ผู้จบสายอาชีพ อาจเรียนต่อในสถาบันโพลีเทคนิค (มี 31 แห่ง) การศึกษาไม่เสียค่าเล่าเรียน ในทุกระดับ

หลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตร แกนกลางที่เปิดโอกาสให้โรงเรียน และองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สามารถปรับปรุงให้สอดคล้องกับ สภาพท้องถิ่นได้ ครูเป็นผู้กำหนดวิธี สอนและมีอิสระในการเลือกสื่อการ สอนด้วยตนเอง ครูที่สอน 6 ปีแรก เป็นครูประจำชั้นที่สอนทุกวิชา ส่วน ครูที่สอน 3 ปีหลังและครูระดับมัธยม ปลายเป็นครูเฉพาะวิชา โดยครูที่สอน 6 ปีแรกต้องจบ Master of Education ส่วนครูที่สอนรายวิชาจะต้องจบ Master's Degree ในสาขาวิชาที่สอนและวิชาครู ด้วย หลักการจัดการศึกษาของฟินแลนด์ คือการเปิดโอกาสทุกคนให้เรียนอย่าง เท่าเทียมกันเป็นการเรียนโดยไม่เสีย ค่าใช้จ่าย มีการควบคุมจากส่วนกลาง รัฐสนับสนุนร้อยละ 60 และ ท้องถิ่น สนับสนุนร้อยละ 40 มีการประเมิน ผลความสำเร็จของได้ระดับชาติใน ระดับ 2,6 และ 9 และมีการสุ่มตรวจ ครูที่มีคุณภาพสูง โดยไม่มีการตรวจ การโรงเรียนเพราะเชื่อมั่นผู้เป็นครู

สรุปผลจากการดูงานทั้งสามประเทศ

📍 ประเทศไต้หวัน ประเทศญี่ปุ่น และประเทศฟินแลนด์ มีลักษณะพิเศษทางการศึกษา คือ ให้ความสำคัญต่อการศึกษา อย่างจริงจังและต่อเนื่องมายาวนาน มีการทุ่มเททั้งงบประมาณ บุคลากร ทรัพยากร และดำเนินการวิจัยอย่างเต็มที่ แม้จะประสบกับวิกฤตด้านเศรษฐกิจอย่างรุนแรง แต่ก็ให้ความสำคัญต่อการศึกษา ทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไป อย่างรวดเร็ว และก้าวสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้และสังคมที่มีคนที่มีความรู้มาของระดับได้ทันการ จึงควรที่ประเทศไทยจะ ได้ศึกษาและนำมาเป็นแบบอย่าง

📍 ประเทศทั้ง 3 ได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาวิจัยและพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีการบริหารโดยใช้ผลทาง วิจัยเป็นฐานทำให้มีการกำหนดนโยบายที่เด่นชัด เนื่องจากการศึกษาวิจัยนี้ให้เห็นถึงปัญหาได้เป็นอย่างดี จึงมีการระดมหา แนวทางในการแก้ปัญหาและร่วมกันปรับปรุงงานหรือพัฒนาให้ดีขึ้น มีการนำผลทางวิจัยมาพัฒนาการขับเคลื่อน การสอนในระดับต่างๆ และให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น รวมทั้งภาคเอกชนด้วย ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับ ประเทศไทยที่ยังมีผลงานวิจัยทางการศึกษาค่อนข้างน้อย

📍 ความแตกต่างของคุณภาพโรงเรียนในประเทศทั้ง 3 มีน้อย เนื่องจากครูและโรงเรียนมีเพียงพอ นอกจากนี้ มีอุปการณ์เครื่องมือ สื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทำให้มีการดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง ครูได้รับการ ทยอยส่งไปศึกษาต่อแบบหมุนเวียน มีคุณภาพ คนจึงนิยมมีอาชีพครู และรัฐให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอันดับหนึ่ง จึงมีความก้าวหน้าและมีพัฒนาการในการจัดการศึกษาที่สมควรเป็นแบบอย่าง

ข้อคิดเห็นจากการไปศึกษาดูงาน ที่ประเทศไอร์แลนด์และประเทศอังกฤษ

คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

จากการเดินทางร่วมคณะท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ไปศึกษาดูงานที่ประเทศไอร์แลนด์และประเทศอังกฤษ ระหว่างวันที่ 15-22 มิถุนายน 2549 และการศึกษาเพิ่มเติมจากงานวิจัยเอกสารอ้างอิงเพื่อให้เข้าใจบริบทและวิวัฒนาการของระบบการศึกษาของทั้งสองประเทศ ได้ประมวลและกลั่นกรองประเด็นหลัก ตลอดจนแนวคิดและวิธีการดำเนินการที่สามารถนำมาปรับประยุกต์สำหรับประเทศไทยได้ดังนี้

ประเด็นหลัก

1. ผลสำเร็จในการยกระดับมาตรฐานและลดช่องว่าง ประเทศไอร์แลนด์และประเทศอังกฤษ ต่างมีผลงานที่เด่นชัดในเรื่องของการยกระดับคุณภาพของนักเรียนและการลดช่องว่างระหว่างความเหลื่อมล้ำในคุณภาพของนักเรียน ไม่ว่าจะใช้เครื่องมือประเมินเองภายในประเทศ หรือเปรียบเทียบกับประเทศอื่น เช่น ผ่านการประเมินตามโครงการ PISA

ในเรื่องนี้ ปรมาจารย์ในการปฏิรูปการศึกษา Michael Fullan ได้เคยกล่าวว่า ผลสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาจะขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะบรรลุเป้าหมาย 3 ประการ กล่าวคือ

- ⚙ การยกระดับมาตรฐานและลดช่องว่างในการเรียนรู้ของเด็ก (Raising the Bar and Closing the Gaps)

- ⚙ การปรับเปลี่ยนระบบ ทักษะคิดและปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาไปสู่การยกย่องความไว้วางใจที่คู่ขนานไปกับการมอบหมายความรับผิดชอบในผลงานและการสนับสนุนให้ปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบให้ประสบความสำเร็จ (Treating People with Demanding Respect)

- ⚙ การปรับเปลี่ยนบรรยากาศในโรงเรียนและในชุมชนให้เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน (Altering the Social Environment)

ประเทศอังกฤษ ได้ประสบความสำเร็จที่เด่นชัดในข้อ 1 ดังจะเห็นได้จากค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์นักเรียนอายุ 5-11 ปีได้เพิ่มสูงขึ้นในช่วงสามปีแรก และจำนวนนักเรียนที่ผ่านมาตรฐานเพิ่มจากร้อยละ 60 เป็นร้อยละ 75 แม้จะมีข้อจำกัดบางประการ เช่น ค่าเฉลี่ยยังไม่สูงถึงระดับที่ต้องการและเริ่มคงที่ไม่ขยับตัว แต่ถือได้ว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดกว่าการปฏิรูปในประเทศใด ในการปฏิรูประยะที่สอง ประเทศอังกฤษจึงเน้นการดำเนินงานสู่เป้าหมายที่ 2 และ 3 คือการเสริมพลังให้ครูและการสร้างบรรยากาศที่เกื้อหนุน โดยหวังจะให้ส่งผลย้อนกลับไปที่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

สำหรับประเทศไอร์แลนด์ ไม่มีข้อมูลที่จะเปรียบเทียบพัฒนาการในการเรียนรู้ของนักเรียน แต่โดยรวมประเทศไอร์แลนด์มีความภาคภูมิใจทั้งในคุณภาพของผู้เรียนและครูผู้สอน หากจะศึกษาจากการประเมิน PISA พบว่าอยู่ในลำดับที่ 13 จาก 40 ประเทศ มีผลการประเมินต่ำกว่าประเทศอื่น 9 ประเทศ อย่างมีนัยทางสถิติ คะแนนเท่ากับ 4 ประเทศ และสูงกว่า 27 ประเทศ

สำหรับประเทศไทยนั้น การประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาได้ชี้ให้เห็นชัดว่าได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน แต่ยังไม่สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทั้งยังไม่สามารถยกระดับสถานภาพและคุณภาพของครูหรือสร้างบรรยากาศที่เกื้อหนุนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชนเท่าที่ควร บทเรียนจากการปฏิรูปการศึกษาในประเทศทั้งสอง จึงมีประโยชน์อย่างยิ่งที่จะช่วยผลักดันให้การปฏิรูปการศึกษาในประเทศไทยได้ส่งผลต่อโรงเรียน ผู้เรียนและชุมชนอย่างชัดเจน

2. ยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการศึกษา แม้ว่าประเทศไอร์แลนด์และประเทศอังกฤษจะถือเป็นตัวอย่างของประเทศที่มีพัฒนาการที่ก้าวหน้าในการศึกษา แต่แนวทางในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศทั้งสองมียุทธศาสตร์ที่ต่างกัน

รัฐบาลร่วมใจพัฒนาการศึกษา

ประเทศไอร์แลนด์ได้ปฏิรูปการศึกษาคครั้งใหญ่ในปี 1998 แต่มีขอบเขตที่จำกัดกว่าของประเทศอังกฤษหรือประเทศไทย จุดเด่นของประเทศไอร์แลนด์อยู่ที่ความพยายามอย่างต่อเนื่องที่จะพัฒนา ยกระดับการศึกษา แม้ในยามที่ประเทศประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ จำเป็นต้องตัดลดงบประมาณ ก็ยอมที่จะตัดงบประมาณด้านอื่นเพื่อดำรงการลงทุนเพื่อการศึกษาไว้ แม้ในช่วงที่ผู้คนที่ได้รับการศึกษาจะย้ายถิ่นไปประเทศอื่น ประเทศไอร์แลนด์ก็ไม่เกียจจน และไม่ได้นำไปเป็นข้ออ้างในการลดงบประมาณเพื่อการศึกษา ซึ่งการตัดสินใจในครั้งนั้นได้ส่งผลดีในระยะต่อมาเพราะผู้อพยพไปต่างประเทศที่ประมาณว่าได้ขยายจำนวนถึง 45 ล้านคนทั่วโลกได้หวนกลับมาลงทุนและทำงานในประเทศไอร์แลนด์

การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญเกิดขึ้นใน 2 ช่วง คือ การประกาศให้เรียนในระดับมัธยมศึกษาฟรีในปี 1967 ซึ่งส่งผลให้อัตราการเรียนในระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นจาก 20% เป็น 80% ในช่วงระยะเวลา 10 ปี และต่อมาในปี 1998 ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติการศึกษา ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในการกำกับติดตามดูแลส่งเสริมสนับสนุน และบริหารจัดการการศึกษาอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน จากเดิมที่การศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ในความดูแลขององค์กรทางศาสนา

พระราชบัญญัตินี้กำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน และช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา รับผิดชอบติดตามประเมินคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสภาวะเศรษฐกิจทางการศึกษา และรายงานผลตามที่เห็นสมควร ดูแลในเรื่องอาคารสถานที่ กำหนดหลักสูตร ส่งเสริมความเป็นอิสระ โดยให้ความสำคัญแก่ความหลากหลายนับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ แต่เพื่อลดความขัดแย้ง ได้มีการกำหนดชัดเจนว่าในการเปลี่ยนแปลงใดๆ จะต้องมีการหารือกับองค์กรผู้ปกครองทั้งในระดับโรงเรียนและระดับชาติ สหภาพครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ

นอกจากนี้ ยังมีข้อสังเกตว่าแม้รัฐบาลไอร์แลนด์จะปรับเปลี่ยนบทบาทและความสัมพันธ์กับโรงเรียนเอกชนที่ส่วนใหญ่อยู่ในความดูแลขององค์กรทางศาสนา แต่ในทางปฏิบัติ รัฐบาลไม่ได้สร้างโรงเรียนใหม่มาแข่งโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญทั้งหมดยังเป็นโรงเรียนเอกชน โดยรัฐไปเน้นการสร้างโรงเรียนสายอาชีพที่เอกชนยัง

ไม่ได้จัดตั้งขึ้นแทน การแบ่งบทบาทเช่นนี้ น่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกิดความร่วมแรงร่วมใจ และลดความขัดแย้งในการปรับเปลี่ยนระบบบริหารการศึกษา

จากการปฏิรูปจากส่วนกลางไปสู่การสร้างผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงในระดับโรงเรียน *From National Prescription to Schools Leading Reform*

สำหรับการปฏิรูปการศึกษาในประเทศอังกฤษนั้น นับเป็นการปฏิรูปทั้งระบบที่มีขอบเขตกว้างขวางมากที่สุด ถือว่าเป็นกรณีศึกษาของ Large Scale Educational Reform โดยเริ่มจาก the National Literacy and Numeracy Strategies (NLNS) ในปี 1997-2002 และต่อด้วยนโยบาย Every Child Matters โดยมี Remodeling Team ที่มี Dame Pat Collarbone เป็นผู้อำนวยการ

ดังนั้น การทำความเข้าใจกับการปฏิรูปการศึกษาของประเทศอังกฤษจึงจำเป็นต้องมองย้อนหลังไปถึงผลงานของการปฏิรูประยะแรก NLNS และศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงที่นำมาสู่การกำหนดนโยบาย ในระยะที่สอง

ในระยะแรกประเทศอังกฤษได้วางยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

- ⚙ การกำหนดเป้าหมายในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน เขียน และคิดคำนวณที่ชัดเจนพร้อมระยะเวลาแล้วเสร็จเป็นช่วงๆ จนถึงปี 2002

- ⚙ การเพิ่มงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างเด่นชัดใน 6 ปีแรก โดยเน้นโรงเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนเป็นพิเศษ

- ⚙ การจัดตั้งองค์กรว่าด้วยมาตรฐานและประสิทธิผล การจัดให้มีผู้อำนวยการระดับภูมิภาค 15 คน และว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญ 300 คนเพื่อไปช่วยระดับพื้นที่ในเรื่องการอ่าน เขียน และคิดคำนวณ

⚙️ การกำหนดแผนการสอนนักเรียนอายุ 5-11 ปี อย่างละเอียดให้ทุกโรงเรียนทั้งปี

⚙️ การกำหนดให้โรงเรียนจัดการสอนเลข และ ภาษาทุกวันอย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมง

⚙️ การเน้นการช่วยเหลือดูแลสอนเสริมเด็กเรียน อ่อนที่ตามไม่ทันเพื่อน

⚙️ การพัฒนาบุคลากรที่มุ่งพัฒนาครูประถม ศึกษาทุกคนให้เรียนรู้เทคนิคการเรียนการสอนที่ได้ผล ที่สุด

⚙️ แต่งตั้ง สนับสนุน และจัดเวลาให้ครูคณิตศาสตร์ ดีเด่น และผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษา 2,000 กว่าคน นำเสนอ แนวทางการเรียนการสอนที่ได้ผลให้แก่โรงเรียนอื่น

⚙️ การฟื้นฟูสภาพโรงเรียนในเกณฑ์ต้องปรับปรุง อย่างน้อย 50% (นำเข้า Intensive care unit)

⚙️ การลงทุนพัฒนาหนังสือเรียนใหม่ๆ ที่มีคุณภาพ (มีหนังสือเรียนใหม่เข้าสู่ห้องเรียน 23 ล้านเล่ม ในช่วง 6 ปี)

⚙️ การลดเนื้อหาสาระที่ไม่จำเป็นในการเรียน การสอน เพื่อให้มีเวลาเพียงพอสำหรับเนื้อหาที่เป็น แกนหลัก

⚙️ การติดตามตรวจสอบตามเป้าหมายโดย OFTED

⚙️ การปรับเปลี่ยนหลักสูตรผลิตครู โดยเน้น การพัฒนาความสามารถในการสอนคณิตศาสตร์และ สอนภาษา

⚙️ เน้นการทำงานเชิงรุกโดยเน้นการติดตาม เพื่อค้นพบปัญหาและแก้ไขโดยเร็ว

⚙️ การจัดชั้นเรียนสอนเสริมหลังเลิกเรียน ระหว่างเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดอื่นๆ สำหรับผู้ต้องการ ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

ด้วยการใช้วิธีการกดดันและสนับสนุน (Pressure and support) คู่ขนานกันไป ทำให้ประเทศอังกฤษสามารถ ผลักดันให้เกิดการพัฒนาอย่างโดดเด่น ในกลุ่มนักเรียน อายุ 11 ปี ที่มีผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์ร้อยละ 60 ไปสู่ ร้อยละ 75 ในโรงเรียนสองหมื่นกว่าโรง รายงานทาง ราชการของประเทศอังกฤษได้กล่าวด้วยความภาคภูมิใจว่า เป็นยุคสมัยที่นักเรียนมุ่งมั่นตั้งใจเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงกว่ายุคใดๆ และครูผู้สอนมีคุณภาพยิ่งกว่า ยุคสมัยใดๆ

แต่เมื่อนำผลจากการพัฒนาระยะแรกมาทบทวน พบว่าแม้ว่าผลสัมฤทธิ์ได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างน่าพอใจใน 3 ปีแรก

แต่จากนั้นคงที่ ไม่สูงขึ้นและยังไม่อยู่ในระดับที่จะประกัน ขีดความสามารถในการแข่งขันในโลกสากล ทั้งยังมี นักเรียนอีกร้อยละ 25 ที่ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่พึงประสงค์

ในเรื่องความเหลื่อมล้ำระหว่างคุณภาพของ นักเรียน แม้ในภาพรวมจะดีขึ้นมาก แต่หากเปรียบเทียบ จากสัดส่วนเข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัยชั้นนำ พบว่านักเรียน จากโรงเรียนประจำของเอกชน (Public School) ซึ่งมีเพียง ร้อยละ 7 ของนักเรียนทั้งหมด มีสัดส่วนเกือบครึ่งของ นักเรียนที่สามารถเข้ามหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ ต่อมาในระยะต่อมาประเทศอังกฤษจึงเริ่มให้ความสำคัญ แก่ปัจจัยที่สำคัญ คือ สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม ของนักเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

จากการทบทวนผลการพัฒนาในระยะแรก ประกอบกับงานวิจัยระดับชาติหลายชิ้นที่ชี้ให้เห็น ช่องว่างในการพัฒนาที่ผ่านมา เช่น งานวิจัยที่ชี้ให้เห็น ผลกระทบของสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน งานวิจัยเกี่ยวกับภาระงานของ ครูที่มีชั่วโมงทำงานสูงกว่าผู้ประกอบวิชาชีพอื่น อีกทั้ง ภาระส่วนใหญ่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอน หรืองานวิจัย ที่เกี่ยวกับการขาดโอกาสทางการศึกษาของเยาวชนวัย 14-19 ปี ประเทศอังกฤษจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การ พัฒนาการศึกษาระยะที่สอง โดยเน้นนโยบาย Every Child Matters โดยให้ความสำคัญแก่การดูแลพัฒนา นักเรียนทุกคนอย่างเป็นองค์รวมให้มีความสุขที่ดี มีความ ปลอดภัย มีความสุขสนุกสนานกับการเรียนรู้ สามารถ เรียนรู้ได้ และมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี และการพัฒนาครู ให้สามารถปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนการสอน ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีสภาพแตกต่างกัน ทั้งนี้ยัง ได้ปรับยุทธศาสตร์หลักจากการกำหนดแนวทางที่ตายตัว จากส่วนกลาง ไปสู่การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นผู้ดำเนินการ เปลี่ยนแปลง (From National Prescription to Schools Leading Reform) และขยายขอบเขตการพัฒนาจาก Education Education Education ไปสู่การพัฒนาที่บูรณา การศาสตร์ด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยมียุทธศาสตร์ กว้างๆ ดังนี้

⚙️ การให้ทางเลือกแก่ผู้ปกครองและนักเรียน ในการรับบริการ โดยให้ความสำคัญแก่ความต้องการ และความจำเป็นของผู้เรียน ในการเรียนการสอนได้ เน้นการจัดเนื้อหาและวิธีการให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยเฉพาะผู้มีความจำเป็นพิเศษ Personalized Learning

⚙️ การนำเสนอบริการใหม่ๆ ให้แก่ผู้เรียนเพื่อ

ให้เกิดการพัฒนาอย่างรอบด้าน และเป็นองค์รวมตามนโยบาย Every Child Matters ทั้งที่จัดในโรงเรียนและในชุมชน มีการพัฒนาโรงเรียนให้มีบริการที่หลากหลายในรูปของ Extended Schools ที่ให้บริการด้านสุขภาพโภชนาการ (รวมทั้งการจัดอาหารเช้า) การสอนเสริมและจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียน การศึกษาสำหรับผู้ปกครอง ทั้งนี้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนที่จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

⚙ **การให้อิสระภาพในการตัดสินใจและในการจัดการเรียนการสอนแก่โรงเรียน** ผู้บริหาร ครูอาจารย์มากขึ้น โดยกำหนดเป้าหมายที่จะประเมินที่ชัดเจน ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก ซึ่งต่างจากการกำหนดวิธีการที่ละเอียดเช่นในระยะแรกของการปฏิรูปและนำไปสู่การปรับรูปแบบการประเมินของ OFTED ที่เน้นการประเมินตนเองมากขึ้น ในขณะเดียวกันได้มีแผนอย่างเป็นรูปธรรมที่จะลดภาระครู เพิ่มจำนวนผู้ช่วยครู ปรับหลักสูตรการผลิตและพัฒนาครู ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้อย่างเป็นระบบ และพัฒนาระบบสนับสนุนครูที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปใหม่

⚙ **ปรับเปลี่ยนวิธีจัดสรรงบประมาณให้คล่องตัวมากขึ้น**

⚙ **ลงทุนเรื่องการพัฒนาบุคลากร และเรื่องระบบสนับสนุนขนานใหญ่**

⚙ **การทำงานเป็นเครือข่ายกับผู้ปกครอง ผู้ว่าจ้าง อาสาสมัคร และองค์กรต่างๆ**

ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปได้มีการจัดตั้ง Remodeling Team ที่มีบทบาทสำคัญในการเสริมพลังให้โรงเรียนสามารถพัฒนาตามศักยภาพและสภาพเฉพาะของแต่ละพื้นที่ องค์กรนี้จะกำหนดเป้าหมายที่ถอดจากยุทธศาสตร์หลักในการปฏิรูปและเกาะติดสถานการณ์เพื่อติดตามความก้าวหน้าเป็นรายเขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะเรื่อง

- ⚙ การส่งเสริมการเรียนรู้ที่ออกแบบเฉพาะบุคคล
- ⚙ การขยายจำนวนโรงเรียน Extended Schools
- ⚙ การลดภาระงานของครูและเพิ่มจำนวนผู้ช่วยครู
- ⚙ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้
- ⚙ การพัฒนาการศึกษาสำหรับเยาวชนวัย 14-19 ปี

วิวัฒนาการการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไอร์แลนด์ และประเทศอังกฤษ จึงเป็นกรณีศึกษาที่น่าเรียนรู้สำหรับประเทศไทย และหากจะเปรียบเทียบอย่างผิวเผินเท่าที่มีข้อมูลอยู่ขณะนี้ อาจพอประมวลบทเรียนสำหรับประเทศไทยได้ดังนี้

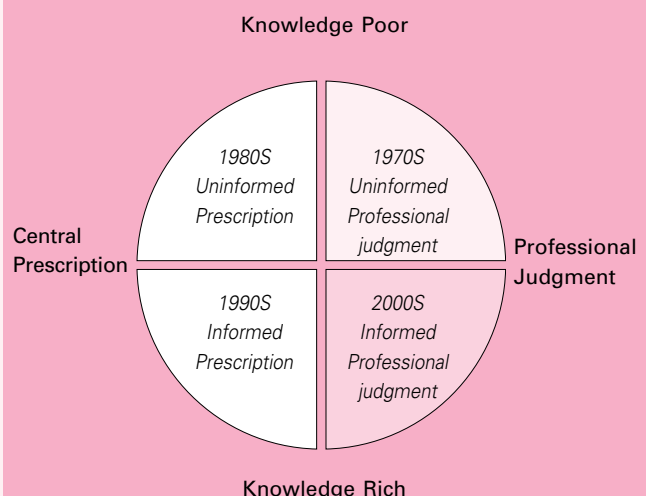
⚙ จุดเน้นในการปฏิรูปของไอร์แลนด์ และ

ประเทศอังกฤษเริ่มที่คุณภาพของนักเรียนและตามด้วยยุทธศาสตร์อื่นๆ ที่จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ในขณะที่ประเทศไทยผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกด้านพร้อมๆ กัน โดยไม่ได้เน้นการเชื่อมโยงไปสู่คุณภาพของผู้เรียนอย่างชัดเจน

⚙ **ทุกประเทศลงทุนในเรื่องของบุคลากรทางการศึกษาในทุกมิติ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานจริงและตัวเด็ก** ประเทศไทยเน้นเรื่องการพัฒนาวิชาชีพเชิงวิชาการและเชิงระบบ แต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริง โดยเฉพาะปัญหาการขาดแคลนและคุณภาพของครู

⚙ **ทุกประเทศใช้กฎหมายในการผลักดันการเปลี่ยนแปลง** แต่ประเทศไอร์แลนด์และประเทศอังกฤษสามารถใช้กฎหมายให้อำนาจต่อการปฏิรูป ในขณะที่ประเทศไทยต้องออกกฎหมายเป็นจำนวนมากจนเกิดความล่าช้า เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตามแผน ทั้งยังกลายเป็นพันธนาการที่ทำให้ไม่สามารถปรับเปลี่ยนแนวทางปฏิรูปให้เหมาะสมกับสภาพความจำเป็นที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานจริง

⚙ **การปฏิรูปการศึกษาในประเทศอื่นจะมีงานวิจัยและการประมวลองค์ความรู้มาประกอบการตัดสินใจอย่างชัดเจน** ในประเทศไทยมีงานวิจัยบ้างแต่ไม่เพียงพอที่จะริเริ่มแนวทางใหม่ๆ ให้ได้ผลและไม่ผิดพลาด ดังที่ Michael Fullan ได้เคยวิเคราะห์การปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศและแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ตามระดับการรวมอำนาจและระดับความรู้ในองค์กรดังแผนภูมิข้างล่าง

หากมีการสั่งการจากส่วนกลางโดยขาดองค์ความรู้ที่เพียงพอจะทำให้เกิดสภาวะ uninformed prescription แต่ถ้าเปิดโอกาสให้โรงเรียนดำเนินการเองโดยขาดความสนับสนุน ก็เกิดสภาวะ uninformed judgment ดังที่เคยเกิด เมื่อสหรัฐอเมริกาประกาศนโยบาย No Child Left Behind โดยกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน และเจียบขาด แต่ไม่มีการสนับสนุน หรือเตรียมความพร้อมหน่วยปฏิบัติ ทำให้เกิดความล้มเหลว แต่ละหน่วยต้องแสวงหาแนวทางเพื่อตอบสนองเป้าหมายดังกล่าว สภาพการณ์เช่นนี้ได้เกิดขึ้นในประเทศไทยกับแนวทางปฏิรูปการเรียนการสอน แบบ child-centered หรือการพัฒนาหลักสูตรมาแล้ว จึงน่าสนใจที่จะศึกษาว่าประเทศอื่นได้เคลื่อนไปสู่สภาวะ informed prescription และต่อเนื่องไปสู่สภาวะ informed professional judgment ได้อย่างไร

⚙️ การปฏิรูปในประเทศอื่นมีการลงทุนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ทั้งมีความมั่นใจภาคภูมิใจในผลที่ได้รับ ในขณะที่ประเทศไทยไม่สามารถจะดำเนินการข้อตกลงในด้านต่างๆ ได้ ทั้งยังไม่ได้รับความไว้วางใจว่าดำเนินการไปแล้วจะเกิดผลที่พึงประสงค์

⚙️ ทั้งประเทศไอร์แลนด์ และประเทศอังกฤษต่างลงทุนเพื่อ ICT อย่างจริงจังและสอดคล้องกับการลงทุนด้านอื่นๆ โดยไม่ถือว่าเป็นปัจจัยหลักเพียงปัจจัยเดียวที่จะก่อให้เกิดการปฏิรูปและไม่ถือว่าเป็นขดเชยบทบาทของครูได้

⚙️ การปฏิรูปการศึกษาในประเทศอื่นได้ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและความสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ประชาคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่การปฏิรูปที่เริ่มการปรับเปลี่ยนโครงสร้างในประเทศไทยได้ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้ได้รับผลกระทบจนต้องใช้เวลาเยียวมาเป็นระยะเวลานาน ทั้งยังเกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากนักวิชาการและเกิดความผิดหวังในหมู่ผู้ปกครอง แม้ประชาคมจะมีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมแต่ยังไม่มีโอกาสเท่าที่ควร

⚙️ สำหรับกลไกในการปฏิรูป ประเทศอังกฤษตั้งสำนักงานเพื่อทบทวน ปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์และผลักดันบางเรื่องที่เป็นข้อเหวี่ยงอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ประเทศไทยจัดตั้งสำนักปฏิรูปเพื่อจัดทำพิมพ์เขียว แต่ไม่มีบทบาทในการติดตามหรือผลักดัน ทั้งยังไม่มีกลไกในการปรับพิมพ์เขียวให้เหมาะสมกับความเป็นจริงที่เปลี่ยนแปลงไป

ประสบการณ์จากประเทศไอร์แลนด์และประเทศ

อังกฤษจึงน่าที่จะเป็นข้อมูลช่วยในการปรับทิศทางการปฏิรูปการศึกษาของไทยให้ตรงประเด็นและเกิดผลยิ่งขึ้น

3. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

จุดเด่นที่สุดของการพัฒนาการศึกษาทั้งสองประเทศคือ ความสำคัญที่ให้แก่ครู และได้วางยุทธศาสตร์เพื่อปรับปรุงครูและสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูในทุกมิติ นับตั้งแต่การยอมรับและยกย่องในบทบาทของครู ถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษา การกำหนดค่าตอบแทน และสวัสดิการที่จูงใจ การลดภาระอย่างจริงจัง การเสริมพลังที่ควบคู่ไปกับการให้อำนาจในการตัดสินใจ โดยถือว่า ครูเป็นผู้ที่รู้ดีที่สุด การสนับสนุนการผลิต การพัฒนาครู และมาตรการอื่นๆ ที่ทำให้อาชีพครูมีเกียรติ และมีบทบาทสำคัญ ไม่เพียงแต่ในโรงเรียน แต่ในการพัฒนาสังคมโดยรวม

ที่ประเทศไอร์แลนด์ ผู้บริหารทุกระดับมีความภาคภูมิใจในคุณภาพของครู และยืนยันเป็นเสียงเดียวกันว่าครูคือองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ครูได้รับการยกย่องยอมรับ ได้ค่าตอบแทนที่ดี และเป็นหนึ่งในอาชีพยอดนิยมของคนหนุ่มสาว ครูส่วนใหญ่จะจบปริญญาตรีทางการศึกษา (3 ปี) หรือในสาขาอื่นและเรียนระดับ Diploma ทางการศึกษา มีการจัดตั้งสหภาพครูซึ่งมีบทบาทไม่เพียงแต่การดูแลในเรื่องค่าตอบแทน เงินเดือน การพัฒนา แต่ยังมีบทบาทในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร และการพัฒนาการศึกษาโดยรวม

สภาพการทำงานของครูเป็นเรื่องที่ได้รับความสำคัญระดับนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนนักเรียนต่อห้อง โดยมีการกำหนดนโยบายว่าจะต้องลดจำนวนให้เหลือ 25 คน ภายในปีหน้า ทั้งยังมีการสำรวจว่ายังมีห้องเรียนอีกถึง 5,000 ห้อง ที่นักเรียนเกิน 30 คน และอีก 287 คนต้องเรียนในห้องเรียนที่เกิน 40 คน สภาพดังกล่าวได้เป็นข่าวใหญ่ในหน้าหนังสือพิมพ์ และมีข้อเสนอว่าหากจะลดจำนวนนักเรียนต่อห้องลงตามเป้าหมายต้องจัดสรรครูเพิ่มอีก 4,000 คน หากไม่ได้รับจะกลายเป็นประเด็นทางการเมือง

ที่ประเทศอังกฤษ การปฏิรูประบบครูและบุคลากรทางการศึกษาถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา โดยมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

⚙️ สภาพทั่วไป ประเทศอังกฤษมีโรงเรียนสำหรับเด็กเล็ก 2,826 แห่ง โดยเฉลี่ยจะมีเด็ก 48 คน และครู 2 คน ในระดับประถมศึกษามีโรงเรียน 17,642 แห่ง โดย

เฉลี่ยมีนักเรียน 230 คน ครูต่อนักเรียน ในสัดส่วน 1:23 ในระดับมัธยมศึกษามีโรงเรียนประมาณ 3,385 แห่ง โดยเฉลี่ยมีขนาด 876 คน และมีอัตราส่วนครูต่อนักเรียน 1 : 17

⚙️ ครูทุกคนจบปริญญาตรี (3 ปี) และเรียนต่อหลังปริญญาตรีอีกหนึ่งปีเพื่อให้ได้ประกาศนียบัตรทางการศึกษา ซึ่งจะทำให้เข้าสู่มาตรฐานครู NTO Newly Qualified Teacher ได้ โดยทั่วไปครูจะได้รับการพัฒนาในเรื่องเทคนิค การเรียนการสอน การจัดการในชั้นเรียน การประเมินผล และการเรียนการสอนสำหรับอนาคต ทั้งยังต้องผ่านการประเมินจากองค์กรกลางในด้านคณิตศาสตร์ ภาษา และการใช้คอมพิวเตอร์

⚙️ เมื่อครูเข้าทำงานแล้ว จะจดทะเบียนกับสภาครู (General Teaching Council) และพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ไปจาก NTO ถึงระดับ Qualified Teacher Status : QTS ภายใน 5 ปี หากผ่านการประเมินขั้นพื้นฐาน (threshold) จะได้รับเงินเดือนสูงขึ้น ปัจจุบันครูร้อยละ 95 ได้ผ่านการประเมินดังกล่าว และมีโอกาสก้าวไปสู่ตำแหน่งผู้นำด้านต่างๆ

⚙️ ในการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง Continuing Professional Development มีรูปแบบที่น่าสนใจหลายประการ เช่น

- การจัดตั้ง National College For School Leadership เพื่อเป็นกลไกในการเตรียมผู้นำการเปลี่ยนแปลง

- การจัดตั้ง Networked Learning Communities โดยเลือกผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา 1,000 คน ที่ทำงานส่งเสริมการอ่านเขียนได้ผลดีให้จับคู่กันทำงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับโรงเรียน อีก 4,000 โรงเรียนในสัดส่วน 1:4

- การริเริ่มโครงการ No Other Initiatives มีการจัดตั้งเครือข่ายกว่า 100 เครือข่าย พร้อมด้วยงบประมาณสนับสนุนให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ใน 6 ด้านได้แก่ การเรียนรู้ของนักเรียน การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ การเป็นผู้นำการเรียนรู้ และการเรียนรู้เพื่อเป็นผู้นำ การเรียนรู้ที่ขยายผลทั้งโรงเรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่าย

ในขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยได้เริ่มรูปแบบใหม่ๆ ที่จะเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติมากยิ่งขึ้น เช่น Centre for Excellence in work-based Learning for Education Professionals โดยเข้าไปศึกษาและถอดบทเรียนจากต้นแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริง

นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวนอนระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยมีประเด็นเป็นตัวตั้ง

แนวทางใหม่ๆ เหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงจุดเปลี่ยนในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา จากรูปแบบและแนวคิดเดิม (Traditional Professionalism) ที่ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้กำหนดเนื้อหาสาระ ประเมินมาตรฐานและจัดการอบรมไปสู่รูปแบบและแนวคิดของการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม Involved Professionalism ซึ่งมีการกำหนดเนื้อหาร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิจัย การถกแถลงร่วมกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องในรูปแบบสหวิทยาการที่นำองค์ความรู้และประสบการณ์จากศาสตร์ต่างๆ มาประกอบกำลังเพื่อแก้ปัญหาการศึกษา

⚙️ การลดภาระครู จุดเด่นที่น่าสนใจยิ่งในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยคือ ความพยายามที่จะลดภาระด้านอื่นๆ ของครูเพื่อให้มุ่งเน้นในเรื่องการเรียนการสอนโดยได้เริ่มจากงานวิจัยในปี 2001 ที่พบว่าบุคลากรทางการศึกษาของอังกฤษมีชั่วโมงการทำงานมากกว่าคนในวิชาชีพอื่นๆ กล่าวคือ

ผู้บริหารการศึกษา สัปดาห์ละ 58.9 ชม.
ปีละ 2,420 ชม.

รองผู้บริหารการศึกษา สัปดาห์ละ 56.2 ชม.
ปีละ 2,307 ชม.

ครูผู้สอน สัปดาห์ละ 52.8 ชม.
ปีละ 2,157 ชม.

ในขณะที่ผู้บริหารในด้านอื่นๆ มีชั่วโมงทำงาน สัปดาห์ละ 46.3 ชม. ปีละ 2,222 ชม. และผู้ประกอบวิชาชีพอื่น สัปดาห์ละ 44 ชม. ปีละ 2,112 ชม. นอกจากนี้ยังพบว่า 2 ใน 3 ของเวลาที่ครูทำงานเป็นงานที่ไม่ใช่การเรียนการสอน

จากงานวิจัยดังกล่าวจึงได้มีข้อตกลงร่วมกันที่จะลดภาระการทำงานของครูตามมาตรการดังนี้

1. จะลดเวลาในการปฏิบัติงานของครูลงตามลำดับ โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจะติดตามการนำไปสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียน

2. จะปรับข้อตกลงในการว่าจ้างครูและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อประกันว่า

- ⚙ ไม่ต้องรับภาระงานธุรการเป็นงานประจำ
- ⚙ มีความสมดุลระหว่างการทำงานและคุณภาพชีวิต

- ⚙ การรับผิดชอบที่จะปฏิบัติงานแทนเพื่อนร่วมงานที่ไม่มาปฏิบัติงานจะลดลง

- ⚙ มีเวลาเพียงพอสำหรับการวางแผน การเตรียมการ และการประเมินผลระหว่างปฏิบัติงานที่โรงเรียน เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนทั้งที่ปฏิบัติตามลำพังและร่วมกันเป็นกลุ่ม

- ⚙ มีเวลาเพียงพอที่จะสนับสนุนบทบาทในการเป็นผู้นำและการบริหารจัดการ

สำหรับผู้บริหารจะมีเวลาเพียงพอที่จะรับผิดชอบต่อบทบาทความเป็นผู้นำในโรงเรียน

3. จะร่วมกันกำจัดเอกสารและกระบวนการทำงานที่ไม่จำเป็นโดยจะมีหน่วยงานเฉพาะกิจที่จะทบทวนเรื่องนี้โดยเฉพาะ

4. ทบทวนบทบาทของฝ่ายสนับสนุนในโรงเรียนให้ช่วยครูและสนับสนุนผู้เรียนมากขึ้น

5. มีการจ้างผู้บริหารจากภายนอกที่มีประสบการณ์มาช่วยเสริมประสิทธิภาพของทีมผู้นำในโรงเรียน

6. จัดสรรทรัพยากรเพิ่มและจัดโครงการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อช่วยผู้บริหารโรงเรียนในการยกเครื่องบุคลากรในโรงเรียน

7. ติดตามผลการนำสู่การปฏิบัติ

ข้อตกลงดังกล่าวให้ความสำคัญแก่ฝ่ายสนับสนุนในโรงเรียน บุคลากรฝ่ายสนับสนุนทุกกลุ่มตั้งแต่เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่ธุรการ ช่างเทคนิคถือว่าเป็นสมาชิกที่สำคัญของโรงเรียนและมีส่วนในการยกระดับคุณภาพนักเรียน บุคลากรเหล่านี้ จะมีบทบาทมากขึ้น มีทางเลือกที่ดีขึ้นและมีความมั่นคงในความก้าวหน้าทางอาชีพ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าทั้งประเทศไอร์แลนด์และประเทศอังกฤษให้ความสำคัญสูงสุดแก่การปฏิรูปครูในทุกมิติ และในระยะที่สองได้เน้น Children Workforce Reform โดยขยายขอบเขตการพัฒนาไปสู่

บุคลากรด้านอื่นที่ทำงานกับเด็ก จึงนับเป็นรูปแบบที่ประเทศไทยควรได้ศึกษาเจาะลึกเป็นอย่างยิ่ง

4. หลักสูตรและการเรียนการสอน การเดินทางไปศึกษางานครั้งนี้ ไม่มีโอกาสศึกษาในเรื่องหลักสูตรและการเรียนการสอน แต่จากการพูดคุยและการวิเคราะห์กรอบคุณวุฒิพอสะท้อนจุดเด่นของหลักสูตรและการเรียนการสอนเฉพาะของประเทศไอร์แลนด์ ได้ดังนี้

ประเทศไอร์แลนด์เพิ่งปรับหลักสูตรไปเมื่อปี 1999 หลังจากใช้มาเกือบ 30 ปี และหลังจากได้ประกาศกฎหมายการศึกษาและนำการศึกษามาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรใหม่เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวมในทุกมิติ โดยจัดลำดับความสำคัญไว้อย่างน่าสนใจคือ ด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สติปัญญา อารมณ์ จินตนาการ สุขทรียภาพ สังคม และร่างกาย เนื้อหาสาระในระดับประถมศึกษาประกอบด้วย กลุ่มสาระภาษา คณิตศาสตร์ สังคมสิ่งแวดล้อมและการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ ศิลปะศึกษา พลศึกษา และสังคม สุขศึกษา และการพัฒนาบุคลิกภาพ

ผู้บริหารการศึกษาย้ำว่า การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาเน้นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีความภาคภูมิใจเป็นพิเศษที่ประสบความสำเร็จในการทำให้นักเรียนรักโรงเรียน มีความสุขที่จะมาโรงเรียน

ระดับมัธยมศึกษาจะแบ่งปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และตอนปลาย 2 หรือ 3 ปี โดยอาจมีทางเลือกที่จะมี “ปีเปลี่ยนผ่าน” (Transition Year) ระหว่างมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เพิ่มพูนประสบการณ์ในเรื่องสังคม การพัฒนาบุคลิกภาพและพื้นฐานการทำงาน โดยไม่มีการสอบใดๆ ทั้งสิ้น การจัดให้มีปีเปลี่ยนผ่านนี้ เริ่มจากการทดลองเชิงนวัตกรรม แต่ปัจจุบันถือเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษาของประเทศไอร์แลนด์

ในระดับมัธยมศึกษา มีโรงเรียนให้เลือกหลายประเภท โรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญทุกแห่งเป็นโรงเรียนเอกชนและส่วนใหญ่บริหารจัดการโดยองค์กรทางศาสนา โรงเรียนอาชีวศึกษาดำเนินการโดยรัฐบาลแบบประสม (Comprehensive Schools) และวิทยาลัยชุมชน

ก่อนจบการศึกษาในแต่ละช่วงชั้น นักเรียนต้องผ่านการทดสอบด้วยข้อสอบระดับประเทศ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนจะต้องผ่านการสอบเพื่อ

ให้ได้ Leaving Certificate โดยจะต้องสอบให้ผ่าน 5 วิชา จากวิชาที่มีให้เลือก 34 วิชา แต่ 1 ใน 5 ของวิชาที่เลือก จะต้องเป็นภาษาไอริช ผู้บริหารการศึกษาชี้แจงว่าเป็น ความตั้งใจของกระทรวงศึกษาธิการไอร์แลนด์ที่จะ กำหนดพื้นฐานในมัธยมศึกษาตอนปลายให้กว้าง ซึ่ง ต่างไปจากระบบอังกฤษที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกวิชา ที่ถนัดเพียง 3 วิชา

ในกรณีที่นี้เป็นประกาศนียบัตรวิชาชีพศึกษาจะต้อง มีผ่าน 5 วิชาเช่นกัน และ 2 ใน 5 วิชา นั้น จะต้องเป็นวิชา สายอาชีพ นอกจากนี้ ยังต้องเรียนภาษาในทวีปยุโรป หนึ่งภาษาและวิชาหลักที่กำหนดไว้อีกสามวิชาได้แก่ การบริหารธุรกิจ การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่งาน ทำงาน และประสบการณ์อาชีพ

ในระดับอุดมศึกษา ประมาณร้อยละ 60 ของผู้สำเร็จ มัธยมศึกษาเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ในปี 2001 มี นักศึกษาในมหาวิทยาลัย 70,000 กว่าคน และในสถาบัน เทคโนโลยีประมาณ 50,000 คน ผู้บริหารการศึกษา ไอร์แลนด์ชี้แจงว่า ได้มีจุดยืนมาช้านานที่จะสนับสนุน การอุดมศึกษาสายวิชาชีพคู่ขนานไปกับอุดมศึกษาสาย วิชาการซึ่งส่งผลให้มีแรงงานด้านเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ พอเพียงที่จะรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

นอกจากการศึกษาในระบบโรงเรียนแล้ว ไอร์แลนด์ยังให้ความสำคัญแก่เยาวชนและผู้ใหญ่ที่อยู่ นอกกรอบโรงเรียน โดยประเทศไอร์แลนด์เรียกการศึกษา ประเภทนี้ว่า Further and Adult Education เน้นผู้ที่จบ มัธยมศึกษาตอนต้นและไม่ได้เรียนต่อ ให้มีโอกาสกลับไป เรียนเพื่อให้ได้ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ฝึกอาชีพโดยสัมพันธ์กับหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งยังมี กิจกรรมและหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่อีกจำนวนมาก ประมาณว่ามีผู้รับบริการเกือบสองแสนคน ประเทศ ไอร์แลนด์ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่โดยเฉพาะ เมื่อปี 2000 และได้เสนอยุทธศาสตร์ที่จะเอื้ออำนวย ให้ผู้ที่อยู่นอกกรอบโรงเรียนได้กลับมาเรียนในระดับ มัธยมศึกษา อุดมศึกษา ได้รับการบริการจากวิทยาลัย ชุมชน นอกจากนี้ ยังมียุทธศาสตร์เรื่อง Learning for Life และการกำหนดนโยบายจัดการการศึกษาบนหลักการ ของการศึกษาตลอดชีวิต

แม้ว่าประเทศไอร์แลนด์จะมีรูปแบบที่หลากหลาย และมีหลักสูตรที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่นและให้อำนาจในการ ตัดสินใจ แต่การกำหนดกรอบคุณวุฒิ 10 ระดับ ที่ใช้ ในการเทียบเคียงระหว่างหลักสูตรต่างๆ สะท้อนให้เห็น

ถึงความพยายามที่จะสอดแทรกการพัฒนาผู้เรียนใน 8 ด้านหลัก ได้แก่

1. Knowledge (Breadth) ขอบเขตเนื้อหาสาระ มีความกว้างขวางครอบคลุมมากขึ้นตามลำดับจากความรู้ พื้นฐานทั่วไป ไปสู่ความรู้ที่เริ่มลึกซึ้งขึ้นแต่ยังแคบเฉพาะ เรื่อง ไปสู่ความเชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ มากขึ้นไปสู่ความ เข้าใจในทฤษฎี แนวคิดและกระบวนการของศาสตร์ และ ความสามารถเป็นผู้นำในศาสตร์นั้นๆ

2. Knowledge (Kind) ประเภทของความรู้จะเริ่ม จากการท่องจำ ไปสู่ความเข้าใจที่เป็นรูปธรรมเชื่อมโยง กับสิ่งที่สัมผัสได้ ไปสู่ความเข้าใจที่เป็นนามธรรม จน สามารถเชื่อมโยงไปสู่ทฤษฎีสามารถเชื่อมโยงข้ามศาสตร์ วิเคราะห์จุดอ่อน ช่องว่างในองค์ความรู้ที่มีอยู่และสร้าง องค์ความรู้ใหม่ๆ ด้านการวิจัย หรือค้นคว้าด้านต่างๆ ที่ เป็นที่ยอมรับ

3. Knowledge How & Skill Range จากทักษะ และความสามารถในการใช้เครื่องมือพื้นฐานไปสู่ทักษะ และความสามารถที่มีขอบเขตกว้างขวางและมีความ ซับซ้อนมากขึ้น รวมทั้งการคิดค้นสิ่งใหม่

4. Knowledge How & Skill Selectivity เริ่มจาก การปฏิบัติงานตามกระบวนการที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนไปสู่ การปฏิบัติงานที่มีความเป็นนามธรรมและนำไปสู่การ ปรับเปลี่ยนกระบวนการ

5. Competence Context ความสามารถที่จะ ปฏิบัติงานในบริบทที่แคบๆ ไม่ซับซ้อนจนถึงความสามารถ ที่จะตัดสินใจและมีความริเริ่มที่จะตัดสินใจในสถานการณ์ ที่มีความซับซ้อนคาดการณ์ได้ยากด้วยมาตรฐานทาง วิชาชีพในระดับสูง

6. Competence Role เริ่มจากความสามารถที่ จะรับบทบาทง่ายๆ ไม่ค่อยไปสู่การรับบทบาทที่สำคัญ ยิ่งขึ้น การรับผิดชอบต่อผลงาน การเป็นผู้กำกับดูแลการ ปฏิบัติงานของผู้อื่นจนถึงการเป็นผู้นำในการดำเนินงาน และเผยแพร่ผลของการวิจัย การค้นพบ การดำเนินงาน สู่เพื่อนวิชาชีพ

7. Competence Learning to Learn ความ สามารถที่จะจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้แสวงหาข้อมูล และใช้ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ไปสู่ความสามารถที่จะ จัดการและประเมินการเรียนรู้ในสถานการณ์ที่มีการ เตรียมการเพื่อการเรียนรู้เป็นอย่างดี ไปสู่การจัดการ การเรียนรู้ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย จนถึงความสามารถ ที่จะวิเคราะห์และวิพากษ์การนำองค์ความรู้ไปประยุกต์

ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

8. Competence Insight เริ่มจากความเข้าใจอย่างถ่องแท้ภายในตน ไปสู่ความสามารถที่จะมีแนวคิด มุมมองในเรื่องประเด็นและบรรทัดฐานทางสังคมที่เกิดจากความเข้าใจอย่างถ่องแท้และนำไปสู่ความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง

สำหรับหลักสูตรของประเทศอังกฤษนั้น เนื่องจากไม่มีโอกาสศึกษาในวัยละเอียดยิ่ง จึงจะกล่าวถึงเฉพาะความพยายามที่จะปรับปรุงหลักสูตรและบริการสำหรับเยาวชนอายุ 14-19 ปี ซึ่งเป็นจุดเน้นของนโยบายการปฏิรูปการศึกษาระยะที่สอง ที่เน้นการปรับปรุงบริการสำหรับเยาวชนวัย 14-19 ปี เพื่อสานต่อการปฏิรูประยะที่หนึ่ง ที่เน้นผู้เรียนวัย 5-11 ปี ทั้งนี้ด้วยมีงานวิจัยที่พบว่า เยาวชนอังกฤษอายุ 16 ปี มีสัดส่วนในการเรียนต่อเพียงร้อยละ 81 ในขณะที่ฝรั่งเศสเรียนต่อร้อยละ 95 และเยอรมันร้อยละ 96 ยิ่งเข้าอายุ 18 ปี สัดส่วนจะตกไปเหลือเพียงร้อยละ 50 ในขณะที่ฝรั่งเศสและเยอรมันเรียนต่อในอัตราร้อยละ 80

การปฏิรูประยะที่สองจึงให้ความสำคัญแก่การพัฒนาบริการการศึกษาสำหรับเยาวชนวัย 14-19 ปี โดยปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาในรูปแบบใหม่ๆ สำหรับอนาคต (Schools for the Future) เช่น Specialist Schools, Sixth Form College และพัฒนาบริการใหม่ๆ ที่จะดึงดูดเยาวชนนอกโรงเรียนให้กลับมาเรียน เช่น College for Further Education, Learn Direct, Not School Project และหลักสูตรใหม่ 14 หลักสูตร ที่หลอมรวมทั้งสายสามัญและวิชาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนเข้าสู่สายงานเฉพาะ เช่น งานสาธารณสุขและสุขภาพ งานก่อสร้าง งาน ICT เป็นต้น

แนวทางการพัฒนารูปแบบการศึกษาสำหรับเยาวชนอายุ 14-19 นับเป็นแนวทางสำหรับมัธยมศึกษาและการศึกษานอกโรงเรียนในอนาคตที่ประเทศไทยสมควรศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

5. การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งสองประเทศมีแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนที่น่าศึกษาอย่างยิ่ง ประเทศไอร์แลนด์มีความภาคภูมิใจที่สามารถย่นย่อเส้นทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจจากเกษตรกรรมไปสู่เศรษฐกิจฐานความรู้โดยไม่ผ่านการปฏิวัติทางอุตสาหกรรม เป็นประเทศที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงสุดในยุโรป จนขนานนามตนเองว่าเป็น “Celtic Tiger” และยังเป็น

ศูนย์กลางการผลิตเทคโนโลยีสารสนเทศของยุโรป โดยมีบริษัทผู้ผลิตเทคโนโลยีสารสนเทศถึง 300 กว่าบริษัท มีมูลค่าการส่งออก 30,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สามารถดึงดูดการลงทุนจากสหรัฐอเมริกาถึงร้อยละ 40 ของการลงทุนในยุโรปทั้งหมด เป็นประเทศส่งออก software เป็นลำดับที่ 2 ของโลก และยังเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมเภสัชกรรมและการแพทย์ การเงินการธนาคารระหว่างชาติและอวกาศ

ความสำเร็จทางเศรษฐกิจเหล่านี้ ชาวไอริชเชื่อว่ามาจากคุณภาพการศึกษาที่ทำให้แรงงานมีความยืดหยุ่น คล่องตัว สร้างสรรค์ เรียนรู้เร็ว เป็นที่ต้องการของผู้ว่าจ้าง ทั้งยังมีการลงทุนอย่างต่อเนื่องเพื่อการวิจัยและพัฒนา จนสามารถดึงดูดนักวิจัยชั้นเยี่ยมจากต่างประเทศ

อย่างไรก็ดี เริ่มมีแนวโน้มที่น่าห่วงใยหลายประการ เช่น จำนวนนักเรียนที่เรียนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเริ่มลดลง จนคาดว่าจะขาดแรงงานระดับปริญญาตรีกว่า 4,000 คน จึงมีการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในปี 1998 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนให้แก่ครูและนักเรียน

จากประสบการณ์การทำงาน ศูนย์ได้นำเสนอปัจจัยที่สำคัญในการผลักดันให้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน

⚙️ การสนับสนุนระบบ ICT ในโรงเรียนอย่างแพร่หลาย โดยมีระบบ Broadband Network สำหรับโรงเรียน มีระบบควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ต มี e-mail address สำหรับครูทุกคน สำหรับจำนวนคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนปัจจุบันมีสัดส่วน 1 : 5 และกำลังวางแผนที่จะให้มีทุกคน รวมทั้งการเริ่มใช้ Interactive Board ในโรงเรียน

⚙️ การบรรจุ ICT เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในทุกวิชา

⚙️ การจัดให้มี software ที่มีคุณภาพ แม้จะมีข้อดีที่การเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งมีผลิตภัณฑ์ให้เลือกมาก แต่มีวิชาที่จำกัดเฉพาะในประเทศไอร์แลนด์ จึงต้องใช้ยุทธศาสตร์ Build Buy Share

⚙️ การพัฒนาและสนับสนุนครูผู้สอน ประเทศไอร์แลนด์มีระบบการพัฒนาบุคลากรที่น่าสนใจยิ่ง โดยมีข้อสรุปจากประสบการณ์ว่า ครูชอบการอบรมในโรงเรียน ไม่ถนัดกับการอบรมแบบ on-line ทั้งยังพบว่าจะไม่ได้ประโยชน์มากนักที่จะอบรมหากโรงเรียนยังไม่มีความพร้อมด้าน IT นอกจากนี้ ยังควรพัฒนาครูให้สามารถซ่อมแซมและแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานได้เอง ประเทศ

ไอร์แลนด์จึงได้จัดตั้งศูนย์การศึกษาเพื่อขยายฐานการพัฒนาไปให้ใกล้ตัวครูมากที่สุด และได้พัฒนาคู่มือที่ชัดเจนใช้ง่าย

- ⚙ การส่งเสริมและเผยแพร่รูปแบบแนวทางที่ได้ผล
- ⚙ การสนับสนุนเสริมแรงผู้นำในระดับโรงเรียน

ผู้บริหารศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีความสนใจและความพร้อมที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับประเทศไทย

ประเทศอังกฤษได้เริ่มการสนับสนุนเรื่องนี้ตั้งแต่ปี 1981 โดยได้สนับสนุนเครื่องคอมพิวเตอร์ให้โรงเรียนเครื่องหนึ่งของจำนวนที่โรงเรียนต้องการ แต่หลังจากนั้นไม่ได้มีโครงการสนับสนุนเพิ่มเติม ปล่อยให้ขึ้นอยู่กับความคิดริเริ่มของโรงเรียน จนปี 1997 เมื่อรัฐบาลปัจจุบันเข้ารับตำแหน่ง จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์สนับสนุน ดังนี้

- ⚙ กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ระดับชาติ
- ⚙ เชื่อมโยงอินเทอร์เน็ตให้ทุกโรงเรียน
- ⚙ สนับสนุนโรงเรียนมีคอมพิวเตอร์ตามเป้าหมาย

ในสัดส่วน

ระดับประถมศึกษา 1 : 5

ระดับมัธยมศึกษา 1 : 8

แต่ในปัจจุบัน โรงเรียนประถมศึกษามีแล้วในสัดส่วน 1 : 3

และโรงเรียนมัธยมศึกษา มีแล้วในสัดส่วน 1 : 6.9

การมีคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนจึงไม่ใช่ประเด็นสำคัญอีกต่อไป แต่กำลังศึกษาว่าควรลงทุนจัดหา Interactive board ให้โรงเรียนอย่างกว้างขวางหรือไม่

หลังจากประเทศอังกฤษได้ลงทุนเรื่องระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไปแล้ว (ปัจจุบันปีละพันล้านปอนด์ หรือ 70,000 ล้านบาท) พบว่ายังไม่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนเท่าที่ควร มีโรงเรียนเพียงร้อยละ 15 ที่เปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ร้อยละ 40 - 45 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ แต่ยังไม่ฝังรากเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับการสอนตามวิชาต่างๆ ในหลักสูตร ร้อยละ 30 - 40 ใช้อย่างมาก แต่ไม่มีแนวทางว่าจะพัฒนาต่อไปอย่างไร และที่เหลือไม่มีทิศทางในการใช้ประโยชน์ ทั้งยังมีโรงเรียนจำนวนหนึ่งไม่มากนักที่ไม่เชื่อ ไม่เห็นด้วยในการใช้คอมพิวเตอร์

จากสภาพการณ์ดังกล่าว รัฐบาลอังกฤษจึงได้ปรับนโยบายดังนี้

- ⚙ กำหนดนโยบายให้การใช้เทคโนโลยีสอดแทรกเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนทุกวิชา (Embedded)
- ⚙ ปรับระบบพัฒนาครู เน้นครูทุกวิชา และเริ่ม

จากครุวิทยาสาสตร์ที่ใช้ ICT ในการเรียนการสอนได้ดีให้ไปสอนผู้อื่น

- ⚙ ให้ความสำคัญแก่การพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนในเรื่อง ICT มากขึ้น

- ⚙ ให้ความสำคัญแก่เรื่องการพัฒนาเนื้อหาสาระ เพราะปัจจุบันมีเนื้อหาที่ดีสำหรับศตวรรษที่ 20 แต่ไม่ดีพอสำหรับศตวรรษที่ 21 จึงมีการจัดสรรเงินเพื่อลงทุนในเรื่องนี้

- ⚙ การจัดซื้อเคเบิลเครือข่าย แต่ปัจจุบันจะรวมซื้อเพื่อต่อรองราคาให้ลดลง โดยยึดถือสูตรว่าทุกหนึ่งปอนด์เพื่อจัดซื้อต้องลงทุนหนึ่งปอนด์เพื่ออบรมครูที่จะนำไปใช้

- ⚙ เชื่อมโยงอินเทอร์เน็ตจากโรงเรียนไปสู่บ้าน เพื่อให้มีการใช้มากยิ่งขึ้น

ในฐานะที่ประเทศไทยได้ลงทุนเพื่อเสริมความพร้อมให้แก่โรงเรียนในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและขยายงานอย่างกว้างขวางต่อไป จึงควรเรียนรู้จากประสบการณ์ของประเทศไอร์แลนด์และประเทศอังกฤษเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด □

บรรณานุกรม

Department of Education and Science, **A Brief Description of the Irish Education System**, Dublin, Ireland, 2004.

Department of Education and Skills, **Raising standards and tackling workload: a national agreement**, London, 2003.

Fullan Michael, **Leadership and Sustainability : System Thinkers in Action**, Corwin Press, California USA., 2005.

Lamber, David and Pachler, Norbert, **Teacher Education in the United Kingdom**, Institute of Education, University of London.

OECD, **Learning For Tomorrow's World: First Results**, from PISA 2003.

Pachler, Norbert, **Teacher development: a question(ing) of professionalism**, Institute of Education, University of London.

Pricewaterhouse Coopers, **Teacher Workload Study**, 2001.

The National Qualification Authority of Ireland, **National Framework of Qualifications**, Dublin 2003.

เมื่อต้องจับไมค์เป็น MC

MC (Master of Ceremonies) หรือพิธีกรนั้น หมายถึง ผู้ดำเนินการในพิธี หรือผู้ดำเนินรายการ ซึ่งทำหน้าที่เป็น
ผู้ประสานงานและสร้างบรรยากาศให้มีชีวิตชีวา

MC หรือ พิธีกรที่ดีควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีบุคลิกดี แต่งกายเหมาะสม สุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความมั่นใจ
2. มีน้ำเสียงชัดเจน ออกเสียงถูกต้อง
3. มีวาทีศิลป์ ไม่พูดมากจนเกินขอบเขต
4. มีไหวพริบปฏิภาณดี มีมารยาทเหมาะสม รู้กาลเทศะ
5. รู้ขอบเขตหน้าที่ของตน ไม่ทำเกินหน้าที่จนกลายเป็นจุดเด่นของงาน
6. มีความรู้ทั่วไป รู้จิตวิทยาผู้ฟัง

หน้าที่ของพิธีกร

พิธีกรควรไปถึงงานก่อนเวลา เพื่อดูสถานที่ ชักซ้อมกำหนดการกับเจ้าของงานและการใช้อุปกรณ์ในพิธี และทำ
หน้าที่ดังนี้

1. พิจารณาว่าควรจะเริ่มรายการเมื่อไร บางครั้งต้องรอให้ผู้พูดและผู้ฟังพร้อมพอสมควร โดยอาจต้องชี้แจงให้ผู้ฟัง
ทราบสาเหตุ หากต้องปรับเลื่อนเวลา
2. เริ่มรายการโดยกล่าวทักทายที่ประชุมสั้นๆ เช่น สวัสดีค่ะ/ครับ ท่านแขกผู้มีเกียรติ (Good morning, Distinguished
Guests)
3. กล่าวเชิญผู้กล่าวรายงาน/ผู้กล่าวต้อนรับ/ประธานในพิธี ให้ขึ้นมาพูดหรือประกอบพิธี โดยระบุเพียงชื่อและ
ตำแหน่ง
4. กล่าวแนะนำผู้บรรยาย/องค์ปาฐก/ผู้ดำเนินการอภิปราย เพียงสั้นๆ ต่อที่ประชุม ในกรณีที่ไม่มีผู้ทำหน้าที่นี้
5. เชิญแขกกล่าวอวยพรในงานมงคลต่างๆ โดยบอกเพียงชื่อและความเกี่ยวข้องกับเจ้าของงาน แล้วปรบมือนำ
พิธีกรควรยืนรอผู้กล่าวอวยพร เพื่ออำนวยความสะดวก เช่น ปรับไมโครโฟน และเมื่อแขกกล่าวเสร็จ พิธีกรควรกล่าว
คำขอบคุณและเดินไปส่งลงจากเวที
6. หากมีกิจกรรมหลายรายการ ควรกล่าวเชื่อมโยงเล็กน้อยเพื่อให้สัมพันธ์กัน และสร้างบรรยากาศ
7. ในงานประชุมสัมมนา พิธีกรจะเป็นผู้ประกาศให้มีการหยุดพักดื่มกาแฟ/รับประทานอาหาร พร้อมแจ้งเวลากลับ
เข้ามาในห้องประชุมใหม่
8. เชิญผู้กล่าวรายงานผลการประชุม/การจัดงาน เชิญตัวแทนหน่วยงานกล่าวขอบคุณ และมอบของที่ระลึกแก่ผู้พูด
หากไม่มีผู้กล่าวขอบคุณ พิธีกรควรกล่าวสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับก่อน แล้วจึงขอบคุณผู้พูดด้วยตนเอง
9. เชิญประธานในพิธีกล่าวปิดงาน และพิธีกรไม่ต้องกล่าวปิดงานซ้ำอีก แต่หากไม่มีผู้กล่าวปิดงาน พิธีกรต้อง
กล่าวปิด โดยบอกให้รู้ว่าจะยุติด้วยถ้อยคำที่นุ่มนวล ไม่ให้ผู้ฟังรู้สึกว่าคุณได้
10. หากเป็นการประชุมที่มีต่อเนื่องในวันถัดไป ให้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุม และแจ้งเวลา สถานที่ที่จะประชุม
ในวันถัดไปให้ผู้ฟังทราบ

บทพูดของพิธีกร

1. กล่าวต้อนรับ

พิธีกรจะกล่าวต้อนรับสั้นๆ เพื่อนำเข้าสู่พิธี คือ เรียกขานแขกผู้มาร่วมงานและแจ้งกำหนดการ ตัวอย่างเช่น
Good morning, Ladies and Gentlemen.

Welcome to the Seminar on Promoting Teaching - Learning of Chinese Language. The Program for this session is as follows.....

สวัสดีค่ะ/ครับ ท่านผู้มีเกียรติ

ขอต้อนรับทุกท่านเข้าสู่การสัมมนาเรื่องการส่งเสริมความร่วมมือและความเข้มแข็งของการเรียนการสอนภาษาจีน ในช่วงเช้านี้พิธีการจะเริ่มดังนี้.....

แต่ถ้าไม่กล่าวถึงโปรแกรม อาจจะพูดว่า

In a few minutes we will start the opening ceremony with His Excellency, the Minister of Education.

อีกสักครู่ ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจะทำพิธีเปิดงานค่ะ/ครับ

2. เชิญผู้กล่าวรายงานการจัดงานหรือผู้กล่าวต้อนรับขึ้นพูด

เมื่อประธานในพิธีมาถึง พิธีกรจะเชิญผู้จัดงานกล่าวต้อนรับ ตัวอย่างเช่น

Ladies and Gentlemen,

It is my great pleasure/honour to call upon/to invite/to request (ตำแหน่ง/ชื่อ) to give a welcome address/a statement about this seminar.

ท่านผู้มีเกียรติค่ะ/ครับ ดิฉัน/ผมมีความยินดี/รู้สึกเป็นเกียรติ ที่จะกราบเรียนเชิญ (ตำแหน่ง/ชื่อ) กล่าวต้อนรับ/กล่าวรายงานเกี่ยวกับการจัดสัมมนาครั้งนี้ กราบเรียนเชิญค่ะ/ครับ

หรือหากไม่เป็นพิธีการนักอาจกล่าววว่า

On behalf of the executive committee, may I ask Mr.to give a welcome address. Mr.

ในนามของคณะกรรมการบริหาร ดิฉัน/ผม ขอเรียนเชิญคุณ.....กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมสัมมนา ขอเรียนเชิญค่ะ/ครับ

หากเป็นการแสดงปาฐกถา/การบรรยาย/การกล่าวปราศรัย ซึ่งมีผู้พูดเพียงคนเดียว พิธีกรกล่าวเชิญผู้จัดงานเพื่อกล่าวต้อนรับและแนะนำผู้พูดเลย

(มีต่อฉบับหน้า)

ข้อมูลจาก สบายๆ เมื่อจับไมค์พูดอังกฤษ
โดย รศ.งามพริ้ง รุ่งโรจน์ดี

การส่งบุตรหลานเข้าร่วมโครงการไปต่างประเทศ

ไพศาล วิศาลาภรณ์*

สังคมไทย

เป็นสังคมที่ให้ความสำคัญในเรื่องของการส่งเสริมให้บุตร-หลานของตนเป็นผู้มีความรู้อย่างแท้จริง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการหาเลี้ยงชีพ และเพื่อเป็นการสนับสนุนให้ประเทศชาติที่ตนอาศัยอยู่เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยแนวความคิดนี้ มีมาแล้วเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ดังจะเห็นได้จากคำกลอนบทหนึ่งที่ประพันธ์ไว้ว่า:-

พ่อกับแม่ไม่มี	เงินทอง	จะกองให้
จงตั้งใจ	พากเพียร	เรียนหนังสือ
หาวิชา	ความรู้	เป็นคู่มือ
เพื่อยึดถือ	เป็นเยี่ยง	หล่อเลี้ยงกาย
พ่อกับแม่	มีแต่	จะแก่เฒ่า
จะเลี้ยงเจ้า	เรื่อยไป	นั้นอย่าหมาย
ให้วิชา	ช่วยตน	ไปจนตาย
ช่วยชาติได้	แม่กับพ่อ	ก็พอใจ

โดยเนื้อความข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า หัวอกของความเป็นพ่อและแม่นั้น มีความห่วงใยต่อความเป็นไปในอนาคตของลูกยิ่งนัก พ่อแม่ทุกคนอยากให้ลูกหลานของตนเป็นคนดี มีการศึกษา เพื่อที่จะได้ครองตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ยิ่งโลกมีความเจริญขึ้นเท่าใด พ่อแม่อังก็มีความพยายามที่จะให้ลูกได้ตามโลกได้ทันมากยิ่งขึ้นเท่านั้น พยายามทุกวิถีทางที่จะให้ลูกของตนเป็นคนที่มีความรู้ เป็นคนที่ทันโลก แหล่งการศึกษาใดที่คิดว่าดี ก็พยายามที่จะให้ลูกได้มีโอกาสไปสัมผัสเพื่อเรียนรู้จากแหล่งการศึกษานั้น แม้ว่าจะต้องสิ้นเปลืองเงินทองทรัพย์สินไปมากเท่าใด ก็ยอมที่จะทำได้เพื่อลูกทั้งสิ้น

ความพยายามที่ว่านี้ เป็นความพยายามที่ดี ที่ควรจะทำ เป็นความพยายามที่พ่อและแม่ได้ทำเพื่อลูกแล้ว มีความสุขทั้งกายและใจ เพราะเป็นการทำเพื่อลูกของตนเองอย่างแท้จริง ผู้ที่เป็นลูกก็มีความสุข

Nowadays, programmes of study abroad are popular among Thai students. Many parents support their children's wishes to participate in such programmes and for many it is an extremely positive experience. Some, however, are not prepared for the differences not only in the academic world but also in relation to the culture and everyday activities. As a result they encounter difficulties once they are there.

This article presents some brief case studies outlining some of the problems students face when they study abroad and gives advice to parents and students who are thinking of following this path.

ที่ได้รับการดูแลเลี้ยงดูจากพ่อและแม่อย่างดี ด้วยความตั้งใจ ผลลัพธ์ที่ได้รับในภาพรวม คือความพึงพอใจของทั้งพ่อแม่และลูก สังคมก็สรรเสริญเพราะต่างทำในสิ่งที่ดี และได้รับผลดีจากการกระทำ

จะอย่างไรก็ตาม เราต้องยอมรับในสัจธรรมข้อหนึ่งที่กำหนดไว้ว่าโลกนี้ไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบเสมอไป ภารกิจที่พ่อและแม่ได้ตั้งใจที่จะกระทำเพื่อให้กับลูก หรือภารกิจที่ลูกได้กระทำให้กับตัวของลูกเอง อาจไม่เป็นไปตามที่ใจปรารถนา อาจพบกับมุมหักเหแห่งชีวิต ต้องพบกับความผิดหวัง ความทุกข์ และความเดือดเนื้อร้อนใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ คือ ความทุกข์ และเป็นความทุกข์ที่ควรได้รับการเยียวยา

* หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
เลขาธิการคณะทำงานเพื่อการจัดทำคู่มือแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการพิจารณาก่อนการเข้าร่วมโครงการในลักษณะต่างๆ ไปต่างประเทศ

หลายปีมานี้ มีผู้ปกครองหลายต่อหลายท่าน ร้องเรียนมายังกระทรวงศึกษาธิการว่าได้รับความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการที่ได้ส่งบุตรหลานของตนเข้าร่วมโครงการต่างๆ เพื่อไปต่างประเทศเป็นการส่งเสริมเข้าร่วมโครงการที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน

ผู้ปกครองบางท่านร้องเรียนว่า ได้ส่งบุตรหลานของตนไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่ประเทศต่างๆ ที่มีผู้คนนิยมส่งบุตรหลานไปเล่าเรียน ที่นั่น ลูกหลานของตนต้องไปพักอาศัยอยู่กับครอบครัวอุปถัมภ์ ต้องช่วยทำงานที่หนักมากทั้งงานบ้าน งานดูแลเด็กๆ และงานรับใช้ต่างๆ ทุกรูปแบบ เวลาที่มีอยู่ต้องหมดไปกับเรื่องเหล่านี้ แทนที่จะได้ใช้เพื่อเป้าหมายทางการศึกษา เมื่อหยิบยกเรื่องนี้ขึ้นมาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ก็ถูกเจ้าของโครงการบีบคั้นในทุกวิถีทาง ทำให้ต้องลาออกจากการเข้าร่วมโครงการ เสียเงินเสียทองไปเป็นจำนวนมาก และต้องเสียเวลาไปเปล่าประโยชน์ ต้องมาเริ่มต้นชีวิตกันใหม่ที่เมืองไทย

❖ บางรายร้องเรียนว่า ได้ส่งบุตรสาวที่รักซึ่งมีอยู่เพียงคนเดียวไปต่างประเทศ เพื่อจะได้มีโอกาสเห็นโลกกว้าง ต้องเก็บหอมรอมริบเงินทองเพื่อให้ลูกได้ใช้จ่ายตามความจำเป็น แต่ไปได้ไม่นาน ก็ถูกเจ้าของโครงการส่งตัวกลับ ด้วยเหตุผลว่ากระทำความผิดในระเบียบข้อบังคับบางเรื่อง บางอย่างที่ไม่น่าจะเป็นต้องเสียทั้งเงินและเวลา ที่สำคัญคือเสียใจที่ถูกย่ำยีให้อับอายขายหน้า ถูกสังคมพุดคุ้ยว่าอยากไปแล้วไปไม่รอด

❖ บางรายร้องเรียนว่า ได้ส่งบุตรหลานของตนไปต่างประเทศเพื่อจะได้มีความรู้เพิ่มมากขึ้นจากการศึกษาตามปกติในเมืองไทย ไปประเทศใกล้ๆ บ้านเราก็น่าดี อย่างน้อยก็ได้ชื่อว่าไปเล่าเรียนมาจากเมืองนอก แต่เมืองนอกก็คือเมืองนอก ค่าใช้จ่ายจะเทียบกับเมืองไทย นั้นคงไม่ได้ ภูหนี้ยืมสินมาเพื่อลูกผลที่สุดไปไม่รอด ลูกถูกไล่ออกจากโรงเรียน ความฝันพังทลาย เงินทองที่กั๊กมามา ที่สะสมมาด้วยความยากลำบาก ต้องถูกละลายหายไปในพริบตา มีแต่ความทุกข์ทรมานซึมซับเข้ามาแทนที่

หลายต่อหลายกรณีเป็นไปในทำนองนี้ บางรายรอดปากเหยี่ยวปากกากลับมาได้ แต่ก็ต้องพบกับวิบากกรรมไม่สามารถเทียบโอนหน่วยกิตจากการที่ไปศึกษามาได้ เพราะความต่างมีมาก เลยต้องเสียเวลาเรียนซ้ำกันใหม่ สิ่งที่ได้มาจากเมืองนอกจึงเป็นเพียงสีสันทันชีวิตอีกสีลาหนึ่งเท่านั้น

ธรรมชาติของเรา หากได้รับสิ่งที่ไม่เป็นธรรม ต้องพบกับความทุกข์ ความเดือดร้อนแห่งชีวิตก็ต้องหาทางออกเพื่อรักษาศักดิ์ศรี เกียรติยศชื่อเสียงไว้ตามความเหมาะสม

❖ หลายรายเลือกที่จะฟ้องร้องด้วยการแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อดำเนินคดี และเรียกร้องความเสียหายในรูปของเงินทองที่ต้องเสียไป

❖ หลายรายร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ทำเนียบรัฐบาล เพื่อเรียกร้องสิทธิต่างๆ ที่สูญเสียไปให้กลับคืนมา

❖ หลายรายต้องฟ้องร้องกับศาลสถิตยุติธรรมเพื่อพิจารณาชี้ขาดว่า ใครผิด ใครถูก เพราะต่างฝ่ายมีเหตุผล เป็นของตนเอง

❖ หลายรายฟ้องร้องต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้พิจารณาทบทวนบทบาท และหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรที่พานักเรียนไปต่างประเทศว่าได้ทำไปแล้วนั้น ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากไม่ชอบด้วยกฎหมายจะได้ทบทวนในเรื่องของใบอนุญาตต่อไป

❖ หลายรายร้องเรียนต่อสื่อมวลชน เพื่อให้วิพากษ์วิจารณ์ในสิ่งที่เกิดขึ้น และเพื่อช่วยประชาสัมพันธ์เรื่องนี้ให้คนอื่น ๆ ได้ทราบโดยทั่วกัน จะได้มีความตระหนักในเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นกรณีพิเศษเป็นการป้องกันไม่ให้ความไม่เหมาะสม ไม่ควร เดินหน้าไปได้มากกว่านี้

กระทรวงศึกษาธิการ เป็นอีกจุดหนึ่งที่มีทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ และนักเรียน ร้องเรียนมาให้พิจารณาในพฤติกรรมของคนที่เกี่ยวข้อง ร้องเรียนมาเพื่อขอความช่วยเหลือ และร้องเรียนมาเพื่อให้ทราบในข้อมูลที่มีเกิดขึ้น แต่ละเรื่อง แต่ละกรณี ที่ร้องเรียนมาในภาพรวมคือ การได้รับความไม่เป็นธรรมจากการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งส่วนใหญ่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ที่ส่งบุตรหลานของตนไปต่างประเทศ

ข้อร้องเรียนในทุกกรณีที่กระทรวงศึกษาธิการได้รับจะถูกนำมาพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบด้วยความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย และประสานการดำเนินงานกับบุคคล-หน่วยงาน-องค์กรที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด เพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือ และช่วยเหลือภัยปัญหาพร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานตำรวจสันติบาล และสถานีตำรวจต่างๆ ในพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ทำเนียบรัฐบาล กระทรวงการต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ ประเทศต่างๆ ที่มีเหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้น กรมสรรพากร ในทุกพื้นที่ที่มีกรณีซึ่งเป็นที่ตั้งของโครงการกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงตามกฎหมายให้โครงการต่างๆ ดำเนินงานในลักษณะที่เกี่ยวข้อง สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

และกระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลในเรื่องการจดทะเบียนเพื่อดำเนินการในรูปแบบต่างๆ

ทั้งหมดมีเป้าหมายอยู่ที่ความเรียบร้อยของสังคม ผู้บริโภคสามารถเลือกใช้บริการบริโภคได้ตามความเหมาะสม บุคลากรสามารถใช้ศักยภาพที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ และสามารถเพิ่มพูนศักยภาพที่ประสงค์จะชวนชวนหามาได้ ตามความเหมาะสม ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ และไม่เป็น ผู้ถูกกระทำแต่เพียงฝ่ายเดียวอย่างไม่เป็นธรรม

จากการดำเนินงานมาช่วงระยะเวลาหนึ่ง พบว่า:-

1. การร้องเรียนหลายเรื่องมีมูลแห่งความเป็นจริง ผู้ประกอบการในหลายโครงการไม่ได้จดทะเบียนเพื่อดำเนินการในเรื่องนั้นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด กระทำการในลักษณะที่เอาเปรียบสังคม ส่งผลให้ผู้ได้รับความเดือดร้อน จำเป็นจะต้องดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

2. การร้องเรียนอีกหลายๆ เรื่อง เกิดจากการกระทำของผู้ร้องเรียนเอง มิได้เกิดจากการดำเนินการของโครงการ ผู้เข้าร่วมโครงการปิดบัง ซ่อนเร้น ความผิดที่ตนกระทำ แล้วโยนความผิดให้ผู้อื่นเป็นผู้รับกรรม เมื่อวันเวลาผ่านไป ความจริงย่อมปรากฏ ความเสียหายได้เกิดขึ้นแล้วกับคู่กรณี เพียงแต่ว่าผู้ร้องเรียนจะกล้าพอที่จะออกมาจับผิด แล้วกล่าวคำขอโทษในสิ่งที่ได้ทำผิดไปแล้ว ให้สังคมได้รับรู้ เหมือนเช่นที่กล้าออกมาร้องเรียนทุกๆ ที่รู้อยู่แก่ใจว่าตัวเองเป็นผู้ผิดแล้วยังกล้าร้องเรียนหรือไม่

3. หลายคนต้องได้รับความเสียหายโดยเจ้าตัวความคิดไม่ถึง ผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงในสังคมหลายคนถูกโยงไปร่วมในการดำเนินงาน เป็นการไปแต่ชื่อ เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้น จึงต้องพลอยรับกรรมไปโดยปริยาย

ทั้งหมดนี้ จึงเป็นข้อเตือนใจว่า:-

1. ก่อนที่จะส่งบุตรหลานไปเข้าร่วมโครงการอะไรสักอย่างหนึ่งเพื่อไปต่างประเทศนั้น ขอให้พิจารณาให้ดี ตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้รอบคอบ อย่างน้อยดูว่าโครงการนั้นๆ จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ไปแล้วจะได้อะไรมา กลับมาแล้วจะสามารถเดินทางไปตามปกติได้หรือไม่ หรือต้องติดขัดข้อบังคับอื่นๆ อีก

2. ผู้ไป ต้องมีสามัญสำนึกอยู่กับตัว ระลึกด้วยว่าที่ไปนั้น ไปเพื่อศึกษาเล่าเรียนให้เป็นคนเก่งขึ้น ดีขึ้น มีประสบการณ์มากขึ้น หรือไปเพื่อไปเที่ยว ไปเพื่อการคร่ำเวลา ไปเพื่อหลอกลวงตัวเอง หลอกลวงสังคม เป็นการไปเพียงเพื่อสร้างหน้าตาให้กับตัวเองว่าตัวเองไปต่างประเทศมาแล้ว

3. ผู้ประกอบการ ผู้เป็นเจ้าของโครงการ ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ธุรกิจที่ดำเนินงานจะต้องถูกต้องตาม

กฎหมาย ทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เป็นการประกอบธุรกิจกับคนไทยด้วยหัวใจในความเป็นไทย ไม่หลอกลวง ไม่ทุจริต ไม่กั่นแกล้ง ไม่ทอดทิ้ง ไม่เอาเปรียบ และไม่กระทำการใดๆ ที่ส่งผลให้คนไทยด้วยกันเองต้องได้รับความเสียหาย

4. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นในระดับใด ขั้นตอนใดก็ตาม ต้องมีความรับผิดชอบ ต้องรู้จักหน้าที่และบทบาทของตนเอง อย่าเอาแต่ได้ ครู-อาจารย์ในสถานศึกษาของนักเรียนที่จะเข้าร่วมโครงการ สามารถให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ต่อลูกศิษย์ของตนได้เป็นอย่างดี ช่วยกันพิจารณาให้ดี ให้รอบคอบ เพื่อกลั่นกรองในความเหมาะสมให้กับศิษย์ที่จะไปต่างประเทศ เจ้าของโครงการที่จะเข้าไปในสถานศึกษา เพื่อเชิญชวนนักเรียนให้เข้าร่วมโครงการที่จะไปต่างประเทศได้นั้น จะต้องผ่านครูอาจารย์ในสถานศึกษานั้นๆ ก่อน หากครูอาจารย์จะกรุณาช่วยกันพิจารณาในเรื่องนี้เป็นอย่างดีในขั้นต้น ความอยู่รอดปลอดภัยของศิษย์ ย่อมมีมากกว่าการรับโควต้าที่เจ้าของโครงการหยิบยื่นให้ในลักษณะ 10 คน ให้ฟรี 1 คน

5. นักเรียนที่จะเข้าร่วมโครงการ ต้องมีเหตุ มีผล รับฟังความคิดเห็นและข้อแนะนำของทุกฝ่าย อย่าดื้อดึง เอาแต่เพียงขอให้ได้เดินทางไปต่างประเทศเท่านั้น หากเป็นเช่นนั้น สิ่งที่ได้รับกับสิ่งที่เสียหายจะไม่คุ้มกันเลย

6. ไปมาแล้ว ต้องนำมาขยายผล ทั้งในเรื่องที่ดี และเรื่องที่ไม่ดี เพื่อช่วยกันให้ข้อมูลสำหรับคนรุ่นต่อไป ประกอบการพิจารณาก่อนตัดสินใจร่วมโครงการไปต่างประเทศด้วย จะได้มีแนวทางอยู่บ้าง ไม่ใช่เริ่มใหม่ โดยไม่มีใครแนะนำ และอะไรที่ดีซึ่งได้มาจากการไปต่างประเทศ จะต้องนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดด้วย คุณค่าจึงจะเกิดขึ้น หากมีดีแล้วเก็บไว้เฉยๆ สนิมจะเกิดขึ้นเปล่าๆ

ความตั้งใจที่จะไปต่างประเทศเพื่อเพิ่มพูนวิทยายุทธ์ให้กับตนเองนั้น เป็นเรื่องที่ดี เป็นเรื่องที่ควรให้การสนับสนุน แต่ก็เป็นเรื่องที่หลายคนมีความหวั่นโยอยู่บ้าง เพราะกลับจะไปตกทุกข์ได้ยาก ไปได้รับความลำบาก และได้รับความไม่เป็นธรรม แล้วต้องกลับมาฟ้องร้องกันให้เดือดร้อน จึงขอเรียกร้องให้ทุกคน-ทุกท่านที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ยอมเสียเวลาสักนิด คิดให้ดี คิดให้รอบคอบ ก่อนที่จะตัดสินใจ เมื่อตัดสินใจแล้วจะได้เดินทางไปด้วยความภาคภูมิใจ รับสิ่งที่ดีๆ มาสู่ชีวิตอย่างสมศักดิ์ศรี และสง่างาม

การเอาตัวรอดได้ด้วยคุณธรรม ถือเป็นมงคลอย่างหนึ่งในชีวิต มีใช่หรือ?

โครงการโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง ไทย - นิวซีแลนด์

สมทรง จามวงศ์*

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับนิวซีแลนด์ เป็นความสัมพันธ์ที่ดีและราบรื่นอย่างน่าพอใจมาโดยตลอด ระยะเวลา 50 ปี โดยภายหลังจากการเดินทางไปเยือน นิวซีแลนด์ของนายกรัฐมนตรีเมื่อเดือนกรกฎาคม 2547 ได้มีการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) ระหว่างไทยกับ นิวซีแลนด์ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้าการลงทุน และการจัดทำความตกลง working visa ที่อนุญาตให้ เยาวชนอายุ 18-30 ปี วุฒิการศึกษาไม่เกิน 18 ปี สามารถ เดินทางไปเที่ยวและทำงานได้เป็นเวลาไม่เกิน 3 เดือน นอกจากนี้ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบให้มีการขยายความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนนักเรียนระหว่างกันมากขึ้น

ในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสไทย-นิวซีแลนด์ ครั้งที่ 6 เมื่อเดือนมีนาคม 2548 ได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเฉลิมฉลองความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-นิวซีแลนด์ครบรอบ 50 ปีในปี 2549 นี้ รัฐบาลไทยได้ เสนอโครงการโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องไทย-นิวซีแลนด์ เป็นกิจกรรมหนึ่งในโอกาสเฉลิมฉลองดังกล่าว โดยกระทรวง ศึกษาธิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการดำเนินงาน โดยมี ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ (นายประเสริฐ แก้วเพ็ชร) เป็นประธาน พร้อมกันนี้ได้เสนอโรงเรียนของไทย 4 แห่ง เข้าร่วมเป็นเครือข่ายกับโรงเรียนของนิวซีแลนด์ ได้แก่ โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา โรงเรียน อำนวยศิลป์ และโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี โดยได้กำหนดกิจกรรมหลักภายใต้โครงการฯ 2 กิจกรรม ได้แก่

The Thai - New Zealand Sister Schools Project was initiated by the Thai government on the occasion of the 50th anniversary celebrations of diplomatic relations between Thailand and New Zealand in 2006.

This project aims to promote understanding and to encourage greater cooperation between the two countries. Major activities include the Teacher and Student Exchange Programme and the On-line Communication Programme via Schools' Website (www.pathi.th.edu). At present, four Thai schools participate in the programme.

* เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7 ว สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1. กิจกรรมสานสายใยผ่านอินเทอร์เน็ต โดยอาศัยเว็บไซต์ของโรงเรียนในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ซึ่งนักเรียนสองฝ่ายจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมย่อยที่จัดขึ้นในหัวข้อต่างๆ เช่น การอภิปรายในหัวข้อที่มีความสนใจ การแสดงความคิดเห็น ทศนคติ มุมมองในประเด็นต่างๆ รวมทั้งการสร้างสรรค์ผลงานที่นักเรียนไทยและนิวซีแลนด์ร่วมกันคิดขึ้นมา โดยการกำกับดูแลของครูผู้ควบคุม

2. กิจกรรมแลกเปลี่ยนครู/นักเรียน ทั้งนี้เป็นไปตามความพร้อมและความสมัครใจของโรงเรียนเครือข่าย กระทรวงศึกษาธิการได้จัดประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนดแนวทางและกำกับการดำเนินงานของสถานศึกษาในโครงการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งประสานงานกับฝ่ายนิวซีแลนด์อย่างใกล้ชิด โดยได้มอบให้โรงเรียนไผทอุดมศึกษาเป็นแม่ข่ายจัดทำเว็บไซต์ คือ www.pathi.th.edu และมีการประกวดโลโก้สัญลักษณ์โครงการ ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจำนวนหนึ่งจากกระทรวงการต่างประเทศ สำหรับการดำเนินงานของฝ่ายนิวซีแลนด์ในระยะแรกมีความก้าวหน้าค่อนข้างน้อยเนื่องจากฝ่ายนิวซีแลนด์มีข้อขัดข้องในการกำหนดตัวบุคคลผู้ประสานงานและการจัดสถานศึกษาของนิวซีแลนด์เพื่อ

เป็นคู่เครือข่ายกับสถานศึกษาของไทยอย่างไรก็ตามขณะนี้ได้จัดคู่โรงเรียนเครือข่ายไทย-นิวซีแลนด์ เรียบร้อยแล้ว คือ

- โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย คู่กับ Green Boy High School
- โรงเรียนไผทอุดมศึกษา คู่กับ Glen Eden Primary School
- โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี คู่กับ Avondale Intermediate School
- โรงเรียนอานวยศิลป์ คู่กับ Glen Eden Intermediate School

โครงการโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องไทย-นิวซีแลนด์ของกระทรวงศึกษาธิการที่ริเริ่มขึ้นนี้นับเป็นก้าวสำคัญของการกระชับความสัมพันธ์ไทย-นิวซีแลนด์ให้แน่นแฟ้นและส่งเสริมเข้าใจอันดีระหว่างเยาวชนสองประเทศได้กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งเมื่อกิจกรรมต่างๆ ดำเนินได้ผลสำเร็จตามเป้าหมาย กระทรวงศึกษาธิการจะพิจารณาจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนไทย - นิวซีแลนด์โดยใช้กลไกการประสานงานของโรงเรียนเครือข่ายดังกล่าวนี้ เพื่อเป็นการจุดประกายให้เยาวชนสองฝ่ายได้มีโอกาสพบปะกันแลกเปลี่ยนกันโดยตรง และขยายผลในโอกาสต่อไปด้วย □

การเจรจาความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

สมใจ อิศกุล*

นางมณฑนา คังชะกะฤษณ์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และคณะผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เดินทางไปเจรจาความร่วมมือกับสาธารณรัฐสิงคโปร์ ในด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างวันที่ 20 - 23 มิถุนายน 2549

การเดินทางไปเจรจาความร่วมมือครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความร่วมมือประสบการณ์ และความคิดเห็นในเชิงลึกกับผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการของสิงคโปร์ด้านการวิจัยพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษา การทดสอบประเมินผลการศึกษา การพัฒนาครูและศึกษาดูงานแหล่งความรู้ที่น่าสนใจ อาทิ สถาบันการศึกษาแห่งชาติ หอสมุดแห่งชาติ ศูนย์วิทยาศาสตร์แห่งชาติของสิงคโปร์ ตลอดจนเยี่ยมนักเรียน และครูไทยจากโรงเรียนสมาชิกโรงเรียนเครือข่าย (Partner Schools Project) ที่กำลังเข้าค่ายเยาวชนสิงคโปร์ - ไทย ครั้งที่ 6 ที่ Changi Adventure Camp ด้วย

สิงคโปร์เป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคนโดยผ่านการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานโลก รัฐบาลสิงคโปร์จัดสรรงบประมาณจำนวน 6.5 พันล้านเหรียญสิงคโปร์ (ร้อยละ 4 ของ GDP) เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ปัจจุบันมีนักเรียนจำนวน 648,000 คน ครู 33,500 คน และมีโรงเรียน 352 แห่ง มหาวิทยาลัย 3 แห่ง และโพลีเทคนิค 5 แห่ง รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงอุดมศึกษา

Mrs. Mandhana Sangkhakrisna, Deputy Permanent Secretary for Education together with representatives from the Ministry of Education, Office of the Civil Service Commission, Office of the Public Sector Development Commission and Office of the Council of State paid a visit to Singapore to discuss cooperation on research and curriculum development for basic education with the government of Singapore during 20-23 June 2006. The delegation also visited SEAMEO Regional Language Centre (RELC), the International Library and the Science Centre of Singapore.

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับต่างประเทศ 2 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนแบบใหม่ ของสิงคโปร์ทั้งระดับประถมและมัธยมศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ มุ่งเน้นการเตรียมเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีความรู้ และทักษะที่ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลก ปลุกฝัง ความเป็นผู้นำ กล้าคิดและแสดงออก ตลอดจนมีบุคลิกภาพ และค่านิยมที่ดีเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาและนำ ชาตสิงคโปร์ไปสู่อนาคตที่รุ่งเรือง ขณะเดียวกันเยาวชน สิงคโปร์ได้รับการฝึกฝนให้มีวินัย อดทน รักสามัคคีและ รู้จักรับผิดชอบ จึงเห็นได้ว่าหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ที่จัดขึ้นมีองค์ประกอบหลักสามส่วนคือ **การพัฒนา ทักษะชีวิต** เพื่อให้นักเรียนเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีความ รับผิดชอบและขยันขันแข็ง **การพัฒนาทักษะความรู้** เพื่อสร้างกระบวนการความคิด และทักษะการสื่อสารอย่างมี ประสิทธิภาพ และการให้ความรู้ด้าน **เนื้อหาสาระที่สำคัญ** และจำเป็นต่อการประกอบสัมมาชีพในอนาคต นอกจากนี้สิงคโปร์ได้คำนึงถึงความสำคัญของการทดสอบ และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเพื่อมั่นใจว่าการ ศึกษาที่จัดแก่ประชาชนมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และเพื่อจัดให้นักเรียนเข้าศึกษาต่อได้ตรงตามศักยภาพ ที่เป็นจริง **คณะกรรมการว่าด้วยการทดสอบและ ประเมินผลแห่งสิงคโปร์** (Singapore Examination and Assessment Board - SEAB) เป็นองค์กรที่รับผิดชอบการ จัดการทดสอบประเมินผลระดับชาติเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษาของนักเรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา 6 ชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้ง การทดสอบในลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการ ของโรงเรียนและกระทรวงศึกษาธิการ โดยคณะกรรมการฯ ได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ และมหาวิทยาลัย เคมบริดจ์ในการเตรียมการขั้นตอนต่างๆ ซึ่งช่วยยกระดับ

คุณภาพการศึกษาของสิงคโปร์เข้าสู่มาตรฐานโลกอย่าง แท้จริง

นอกจากนี้สิงคโปร์ได้ทุ่มเทงบประมาณในการ พัฒนาครูผู้สอน เนื่องจากตระหนักว่าเป็นผู้มีบทบาท สำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ครูที่ผ่านการคัดเลือก เข้าสู่ระบบการศึกษาของสิงคโปร์จะได้รับการพัฒนา ทั้งทางความรู้ด้านวิชาชีพและการช่วยเหลือรายบุคคล เพื่อให้ครูใหม่คลายวิตกกังวลและพร้อมสร้างค่านิยม ทศนคติ และวัฒนธรรมที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ภายหลัง จากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมก่อนประจำการจากสถาบันการ ศึกษาแห่งชาติ (National Institute of Education-NIE) โดยมีปรัชญาความเชื่อที่ว่า **ครูที่มีความสามารถ** เกิดจาก องค์ประกอบสามประการคือ **คุณวุฒิทางการศึกษา ความรู้ด้านกลวิธีการสอน และประสบการณ์อย่าง กว้างขวาง** ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ส่งเสริม กระบวนการพัฒนาศักยภาพครูทั้งก่อนและระหว่าง ประจำการโดยผ่านสถาบันการศึกษา หน่วยงานฝึกอบรม และเครือข่ายครู (Teacher Network-NT) และได้จัด กิจกรรมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อาทิ **การสัมมนาของ ครู**โดยวิทยากรที่มีชื่อเสียงระดับโลกทุก 2 ปี **กิจกรรม วงจรการเรียนรู้ หรือ RPAOR** (Initial Reflection, Plan, Action, Observation, Critical Reflection) **การประชุมเชิง ปฏิบัติการ**โดยครูที่มีความสามารถเป็นผู้ดำเนินการ และการทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอก (Teacher Work Attachment) ฯลฯ ในขณะที่ **สถาบันการศึกษา แห่งชาติ (NIE)** ได้จัดหลักสูตรเพื่อเพิ่มคุณวุฒิครู การฝึกอบรมในสาขาต่างๆ รวมถึงการทำวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพของการศึกษาของสิงคโปร์ ในแต่ละปีครูสิงคโปร์ จะได้รับอนุญาตให้เข้ารับการฝึกอบรมประมาณ 100

ชั่วโมง ในหลักสูตรที่สถาบันที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น หรืออาจร่วมจัดกิจกรรมการฝึกอบรมแก่เพื่อนครูในสาขาที่ชำนาญเพื่อเผยแพร่และแบ่งปันประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

คณะผู้แทนได้เยี่ยมชมแหล่งความรู้ที่น่าสนใจของสิงคโปร์ อาทิ

☆ **ศูนย์วิทยาศาสตร์แห่งชาติของสิงคโปร์** เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่จัดกิจกรรมสนับสนุนการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน รวมทั้งการนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากภาคทฤษฎีไปสู่ธรรมชาติและสัมผัสได้จริง ทำให้เยาวชนสิงคโปร์สนุกสนาน สนใจและรักการเรียนรู้ในศาสตร์ดังกล่าวยิ่งขึ้น

☆ **หอสมุดแห่งชาติของสิงคโปร์** เป็นแหล่งรวมของชาวสิงคโปร์ เนื่องจากมีบริการหลากหลายสอดคล้องกับความสนใจของทุกเพศทุกวัย อาทิ หนังสือทั่วไป หนังสือเด็ก วารสาร หนังสืออ้างอิง/ความรู้ เฉพาะด้าน หนังสือพิมพ์ ฯลฯ รวมถึงสื่อโสตทัศนูปกรณ์ อาทิ ไมโครฟิล์ม ซีดีรอม แผ่นที่ ฯลฯ นอกจากนี้การออกแบบอาคารมีความทันสมัย ประหยัดพลังงาน และเอื้อต่อการจัดกิจกรรมอเนกประสงค์ ทำให้มีผู้ใช้บริการเกือบสองล้านคนต่อปี

☆ **ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยการสอนภาษาของซีมีโอ (SEAMEO Regional Language Centre-RELC)** เป็นศูนย์ระดับภูมิภาคภายใต้องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO) มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษของสมาชิกในภูมิภาค เพราะมีปรัชญาการดำเนินการว่าภาษาจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสร้างความร่วมมือในระดับนานาชาติให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งนี้ RELC ได้จัดหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโทด้านภาษาศาสตร์ประยุกต์ โดยผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาจาก National University of Singapore (NUS) พร้อมทั้งจัดหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นยาว ด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ภาษาศาสตร์ ฯลฯ แก่สมาชิกซีมีโอทุกปี รวมถึงการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษแก่นักเรียนที่จะสอบเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ RELC ได้จัดทำวารสารทางวิชาการ เอกสารสำหรับครูภาษาอังกฤษออกเผยแพร่ด้วย □

ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐฟินแลนด์

สาธารณรัฐฟินแลนด์ ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยโดยประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้ง การบริหารราชการของประเทศแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง ซึ่งมีกระทรวงเป็นหน่วยงานหลัก การบริหารราชการส่วนภูมิภาคโดยสำนักงานบริหารราชการจังหวัด และการบริหารระดับท้องถิ่นมีเทศบาลเป็นหน่วยงานหลัก สำหรับภาษาที่ใช้เป็นภาษาราชการคือ ภาษาฟินแลนด์ และภาษาสวีเดน และประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนา Evangelical Lutheran Church

การศึกษาของสาธารณรัฐฟินแลนด์ รับผิดชอบโดยกระทรวงศึกษาธิการมีคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานนโยบาย ประเมินผลการบริการการศึกษา และสนับสนุนการจัดทำระบบสารสนเทศทางการศึกษา โดยนโยบายด้านการศึกษาที่สำคัญได้แก่ การให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

โครงสร้างและระบบบริหารการศึกษาของสาธารณรัฐฟินแลนด์ มีรายละเอียด ดังนี้

ระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยงานบริหารระดับท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบจัดการศึกษา โดยรัฐบาลสนับสนุนงบประมาณร้อยละ 85 เป้าหมายของการจัดการศึกษาในระดับนี้มุ่งพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและเริ่มรับเด็กเข้าศึกษาตั้งแต่อายุ 7 ขวบ ทั้งนี้ เด็กที่อายุ 6 ขวบสามารถเข้าเรียนได้แต่ต้องได้รับการพิจารณา ร่วมกันจากผู้ปกครองและโรงเรียน การจัดห้องเรียนจะแบ่งเด็กตามกลุ่มอายุ โดยแต่ละห้องมีจำนวนระหว่าง 13-20 คน ใช้เวลาเรียนวันละไม่เกิน 5 ชั่วโมงเน้นการเรียนการสอนผ่านการเล่นด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาทักษะด้านต่างๆ สำหรับการประเมินผลเน้นการประเมินพัฒนาการทางสังคมและการเรียนรู้มากกว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุมตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เด็กทุกคนเรียนการศึกษาภาคบังคับถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้นการศึกษาภาคบังคับจึงถือเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเทศบาลเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาในระดับนี้มีโรงเรียนเอกชนน้อยมาก (5 โรงเรียน) ทั้งนี้การเปิดโรงเรียนเอกชนต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และต้องปฏิบัติตามหลักสูตรและเงื่อนไขของรัฐ นอกจากนี้ ผู้ปกครองอาจเลือกที่จะจัดการศึกษาภาคบังคับเองโดยไม่ส่งเด็กเข้าโรงเรียน แต่ต้องอยู่ภายใต้การนิเทศของเทศบาล

สำหรับเป้าหมายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานคือมุ่งส่งเสริมและพัฒนามนุษยธรรม คุณธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต หลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดโดยคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยเทศบาลและโรงเรียนร่วมกันจัดทำหลักสูตรโรงเรียน

หรือกลุ่มโรงเรียนตามกรอบของหลักสูตรแกนกลางดังกล่าวแต่วิธีการเรียนการสอนนั้น ครูเป็นผู้เลือกใช้ให้เหมาะกับเนื้อหาวิชาโดยมีการประเมินผลเพื่อเป้าหมาย 3 ประการคือการแนะแนวการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของเด็ก

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็นสองประเภท ได้แก่ ประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาโดยรัฐสนับสนุนงบประมาณให้ผู้เรียนเกือบทั้งหมด ยกเว้นค่าใช้จ่ายในเรื่องอุปกรณ์การเรียนที่ผู้เรียนต้องรับผิดชอบเอง

การจัดการศึกษาประเภทสามัญศึกษา ท้องถิ่นหรือเทศบาลเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก โดยภาคเอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดเพียงร้อยละ 7 และรัฐบาลส่วนกลางรับผิดชอบเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น สำหรับเป้าหมายในการจัดการศึกษาคือมุ่งอบรมเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการศึกษาต่อการทำงาน การพัฒนาบุคลิกภาพและวุฒิภาวะ สำหรับหลักสูตรใช้หลักสูตรแกนกลางซึ่งกำหนดโดย The Finnish

ปราสาทหิมะลูมินนา
ที่เกมิอันสวยาม

National Board of Education ทั้งนี้ การรับเด็กเข้าศึกษาต่อ จะรับจากผู้จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่สถานศึกษา มีสิทธิพิจารณารับเด็กที่มีความสามารถแต่ไม่จบมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าศึกษาต่อได้สำหรับการประเมินผล ประเมินด้วยการสอบโดยอาจารย์ใหญ่และครูผู้สอน ประเมินร่วมกัน

การจัดการศึกษาประเภทอาชีวศึกษา มีหน่วยงาน บริหารส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบหลักเช่นกัน โดยภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาประเภทนี้น้อยมาก และ รัฐบาลส่วนกลางรับผิดชอบจัดให้เฉพาะในเขตที่มีความ ต้องการพิเศษเพียง 5 โรงเรียน เป้าหมายของการจัดการ ศึกษามุ่งพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ และ การพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการ และเป็น พลเมืองดี การเรียนการสอนจึงเน้นที่การพัฒนาคุณภาพ ชีวิตและงานเป็นสำคัญ ทั้งนี้ การรับเด็กเข้าศึกษาต่อจะ รับจากผู้จบมัธยมศึกษาตอนต้น โดยคณะกรรมการจะ พิจารณาจากผลการเรียน ซึ่งเด็กที่ไม่เคยเรียนอาชีวศึกษา มาก่อนจะได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรกเพื่อส่งเสริม การศึกษาประเภทนี้สำหรับการประเมินผลแบ่งเป็น 2 แบบ คือ การประเมินผลภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจากการ ฝึกงาน

ระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคู่ ขนานกัน ได้แก่สถาบันโพลีเทคนิคซึ่งมุ่งเน้นมาตรฐาน ด้านอาชีพ และมหาวิทยาลัยซึ่งมุ่งเน้นด้านวิชาการ การวิจัยและการศึกษา ทั้งนี้มหาวิทยาลัยทั้งหมดเป็น ของรัฐ แต่สถาบันโพลีเทคนิคดำเนินการทั้งโดยรัฐ เทศบาล และเอกชน โดยรัฐบาลมีนโยบายช่วยเหลือด้านงบประมาณ แก่นักศึกษาระดับอุดมศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อ การศึกษา

สถาบันโพลีเทคนิค มีเป้าหมายเพื่อให้ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพตามความต้องการของ ตลาดแรงงานและสถานประกอบการ ปัจจุบันมีสถาบัน

โพลีเทคนิคสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจำนวน 29 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีสถาบันโพลีเทคนิคพิเศษในเขตปกครอง ตนเอง Aland และวิทยาลัยการตำรวจซึ่งสังกัดกระทรวง มหาดไทยด้วย

การเข้าศึกษาในสถาบันโพลีเทคนิคจะรับบุคคล ที่สอบผ่าน Matriculation Examination ทั้งประเภท สามัญและอาชีวศึกษาหรือผู้ที่มีคุณสมบัติเทียบเท่า จากต่างประเทศ

มหาวิทยาลัย มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการวิจัย และความรู้เพื่อให้บริการทั้งภายในประเทศและทั่วโลก ปัจจุบันสาธารณรัฐฟินแลนด์มีมหาวิทยาลัย 20 แห่ง จำแนกเป็นมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนแบบหลายสาขา 10 แห่ง และมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนเฉพาะสาขาวิชา จำนวน 10 แห่ง นอกจากนี้ยังมีสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางด้านการ ทหารที่สังกัดกระทรวงกลาโหมด้วย ทั้งนี้ คุณวุฒิ เมื่อจบศึกษาจำแนกเป็นระดับปริญญาตรีขั้นต้น (Lower Degree) ระดับปริญญาตรีขั้นสูง (Higher Degree) ระดับ Licentiate และระดับปริญญาเอก

การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาจะรับผู้ที่สอบผ่าน Matriculation Examination, International Baccalaureate (IB), European Baccalaureate (EB) หรือ Reifeprüfung Examination และผู้ที่จบจากสถาบันโพลีเทคนิคซึ่งมี คุณสมบัติด้านอาชีวศึกษาอย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัย มีสิทธิที่จะรับบุคคลซึ่งไม่มีคุณวุฒิดังกล่าวก็ได้หาก พิจารณาว่าบุคคลดังกล่าวสามารถศึกษาได้สำหรับการ เรียนการสอนนั้น มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดวิธีการ และเนื้อหาวิชาเอง

นอกจากนี้ในมหาวิทยาลัยทุกแห่งมีศูนย์การศึกษา ต่อเนื่องเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเปิดรับบุคคล เข้าศึกษาแบบการศึกษาผู้ใหญ่และมหาวิทยาลัยเปิด โดยไม่มีการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าศึกษาต่อ ดังนั้น จึงมีการเรียนการสอนที่แตกต่างจากปกติ กล่าวคือเป็น

การเข้าศึกษาเพื่อเรียนรู้แต่ไม่ได้รับปริญญาบัตร อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยตามระบบปกติเมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วน

จากการที่รัฐให้ความสำคัญกับการวิจัย โดยมีหน่วยงาน Academy of Finland ซึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบดูแลและพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยให้กับมหาวิทยาลัยโดยมีข้อกำหนดให้ทุกมหาวิทยาลัยต้องทำการวิจัยด้านการศึกษาซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ในทุกมหาวิทยาลัยได้รวมตัวกันจัดตั้งสถาบันวิจัยเพื่อดำเนินการด้วย

ระดับบัณฑิตศึกษา เปิดรับนักศึกษาตั้งแต่ระดับ Licentiate ขึ้นไป ทั้งนี้ จัดการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่างๆ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจะให้ทุนสนับสนุนตามคำแนะนำของ The Academy of Finland

การศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาผู้ใหญ่ รัฐให้ความสำคัญกับการศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาผู้ใหญ่เพื่อเพิ่มความเสมอภาคทางการศึกษา และพัฒนาคุณภาพของประชาชน โดยนอกเหนือจากศูนย์การศึกษาต่อเนื่องในมหาวิทยาลัยแล้ว ยังมีสถาบันที่จัดการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องประเภทอื่นๆ อีก ได้แก่ 1) โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา 2) โรงเรียนประชาบาล 3) ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งดำเนินการโดยเทศบาลภายใต้ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย 4) ศูนย์การศึกษาและองค์กรการศึกษา ซึ่งดำเนินการโดยองค์กรทางการศึกษาและวัฒนธรรม 5) ศูนย์พลศึกษา 6) สถาบันศิลปศึกษา 7) มหาวิทยาลัยฤดูร้อน ซึ่งดำเนินงานโดยเอกชน 8) สถาบันอาชีวศึกษาและฝึกอบรม 9) สถาบันอาชีวศึกษาเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ซึ่งดำเนินการโดยภาคธุรกิจด้วยความสนับสนุนจากรัฐ 10) สถาบันโพลิเทคนิค ซึ่งจัดการสอนด้วยแผนการสอนรายบุคคล และ 11) องค์กรการแนะแนวด้านศิลปะของกระทรวง

ศึกษาธิการ

สถาบันการศึกษาดังกล่าวข้างต้นกระจายอยู่ทั่วประเทศและเปิดกว้างในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อโดยคิดค่าธรรมเนียมเพียงเล็กน้อย รวมทั้งรัฐยังมีนโยบายให้สิทธิในการลาศึกษาได้โดยคิดระยะเวลาการลาศึกษาจากอายุการทำงาน นอกจากนี้ยังค้ำประกันเงินกู้จากธนาคารให้ด้วย

การจัดการศึกษาพิเศษ รัฐให้ความสำคัญโดยกำหนดให้สถาบันการศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาสถาบันโดยครอบคลุมเรื่องการศึกษาพิเศษ เพื่อรับประกันความมั่นคงทางการศึกษาโดยเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องได้รับแผนการเรียนการสอนรายบุคคลตามหลักสูตรและความสามารถของเด็ก รวมทั้งมีครูที่เชี่ยวชาญเฉพาะเป็นผู้สอน ทั้งนี้ รัฐสนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษาพิเศษให้กับหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นพิเศษเพื่อให้เด็กกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษมีสิทธิเท่าเทียมกับเด็กปกติและได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง

ครูและบุคลากรทางการศึกษา ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐฟินแลนด์ให้ความสำคัญกับคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยจัดการศึกษาและฝึกอบรมครูแบ่งเป็นกลุ่มตามภาระและความรับผิดชอบที่ต้องสอนได้แก่

ครูประจำชั้น ซึ่งต้องเข้ารับการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยต่างๆ โดยกำหนดให้เรียนระดับปริญญาโท และต้องมีการฝึกสอน ทดลองและวิจัยในโรงเรียนสาธิต แต่สำหรับครูอนุบาลและศูนย์เด็กเล็กกำหนดให้ครูประจำชั้นมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี แต่ครูเชี่ยวชาญด้านอนุบาลต้องมีคุณวุฒิถึงระดับปริญญาโท

ครูประจำวิชา ซึ่งมีข้อกำหนดให้เรียนในคณะวิชาที่ต้องสอนก่อนแล้วจึงศึกษาต่อในคณะวิชา

ศาสตร์ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ดังนั้น จึงต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทรวมทั้งมีข้อกำหนดพิเศษสำหรับครูการศึกษาพิเศษและครูแนะแนวที่ต้องมีคุณวุฒิระดับปริญญาโทด้านการศึกษาพิเศษและการแนะแนวไม่น้อยกว่า 35 หน่วยกิต ตามลำดับ

ครูในสถาบันการอาชีวศึกษาและสถาบันโพลิเทคนิค ซึ่งต้องศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ และมีการฝึกหัดด้านการอาชีวศึกษาและฝึกสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาที่จัดโดยความร่วมมือกับสถาบันโพลิเทคนิค โดยครูการศึกษาพิเศษด้านการอาชีวศึกษาต้องผ่านการอบรมวิชาการการศึกษาพิเศษหรือวิชาแนะแนวไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต และมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 1 ปี

ทั้งนี้ ครูมีฐานะเป็นพนักงานเทศบาล ข้าราชการหรือลูกจ้างของรัฐ แล้วแต่หน่วยงานที่จ้างครู ซึ่งการจ้างกระทำโดยสัญญาจ้างคราวละ 3-5 ปี โดยอัตราเงินเดือนเป็นตามข้อตกลงร่วมระหว่างสหภาพครู รัฐ และหน่วยงานจ้าง ซึ่งพิจารณาจากคุณวุฒิ และระยะเวลาการทำงาน นอกจากนี้ รัฐมีข้อกำหนดให้ครูสามารถร้องขอผู้ช่วยด้านการศึกษาพิเศษ บุคลากรด้านสุขภาพ และครูแนะแนวเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติงานได้ และ

แม้ว่าจะไม่มีการกำหนดระบบการประเมินการสอนของครูอย่างเป็นทางการแต่ผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องรับผิดชอบให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในแผนงานแต่ละปี

การประเมินผลสถาบันการศึกษาและระบบการศึกษา สถาบันการศึกษาต้องรับการประเมินผลการศึกษาภายนอกโดยคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อช่วยสถาบันการศึกษาในการพัฒนาและปรับปรุงระดับคุณภาพของตนเอง

สำหรับการประเมินผลของระบบการศึกษามีเป้าหมายเพื่อประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าโดยการประเมินแบ่งเป็น 3 ระดับได้แก่ 1) การประเมินระดับประเทศซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดรูปแบบและเป้าหมายการประเมินผล แต่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการ 2) ระดับภูมิภาค ซึ่งดำเนินการโดย The Province State Offices เมื่อประเมินผลแล้วต้องส่งผลให้หน่วยงานระดับชาติต่อไป และ 3) ระดับท้องถิ่นและเทศบาล ซึ่งเน้นเป้าหมายในการเข้าถึงการศึกษาของประชาชน ความคุ้มค่าของงบประมาณและการบรรลุวัตถุประสงค์เป็นสำคัญ □

Helsinki, Finland

Bureau of International Cooperation, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education